

GŁOS PABIANIC

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV

WTOREK 29 CZERWCA 1948 ROKU.

Nr 177 (1103)

Cena numeru 3 zł

Historyczny dzień Czechosłowacji

W dniu wczorajszym czechosłowacka partia socjaldemokratyczna i partia komunistyczna połączyły się w jedną organizację robotniczą

Wicepremier Fierlinger

czechosłowackiego hymnu państwowego, po czym przemówił premier A. Zapotocky, oznajmiając, że dnia 1 lipca nastąpi akt połączenia dwóch największych partii robotniczych w Czechosłowacji — Partii Komunistycznej oraz Partii Socjaldemokratycznej.

PRAGA, PAP. — Na uroczystym zebraniu w sali „Lucerny”, jakie odbyło się w dniu 27 bm., na którym ogłoszono połączenie obu partii uchwalony został manifest o połączeniu się obu partii robotniczych.

„Łączymy w naszej wspólnej partii wszystkie nasze najlepsze tradycje narodowe, wszystkie doświadczenia ruchu robotniczego — brzmią m.in. słowa manifestu — doświadczenia, które kosztowały nas tyle ofiar. Bierze-

my pod uwagę również wszystkie doświadczenia wielkiej międzynarodowej walki klasy robotniczej. Chcemy, aby nasz kraj był bogaty i szczęśliwy, aby troska o poziom życia człowieka była u nas najwyższym prawem. Skupiamy w swoich szeregach 2,5 miliona członków. Idźcie z nami olbrzymią większość czechosłowackiego ludu. Zyskaliśmy jego zaufanie, jako że potrafimy dotrzymać danego słowa. Chcemy być zawsze godnymi tego zaufania.

Cześć i sława zwycięskiej idei socjalizmu. Niech żyje Komunistyczna Partia Czechosłowacji, niech żyje jej przewodniczący Klement Gottwald, niech kwitnie w dobrobycie nasza Republika Czechosłowacka!”

Oświadczenie Prezidenta Gottwalda

Następnie wśród burzliwych oklasków obecnych przewodniczący czechosłowackiego Zgromadzenia Narodowego dr John odczytał tekst oświadczenia Prezidenta Klementa Gottwalda skierowanego do uczestników zebrania. Prezydent Gottwald, który jest zarazem przewodniczącym Czechosłowackiej Partii Komunistycznej

we liście swoim z radością stwierdza, że po długich doświadczeniach, jakie ma za sobą czechosłowacka klasa robotnicza dn. 27 czerwca br. doszło do oczekiwanego od dawna zjednoczenia obu partii, które nastąpiło z wielu zasadniczych i istotnych powodów.

Klasa robotnicza — oświadczył w swoim

Prezydent Gottwald

liście Prez. Gottwald — prowadzi naród czechosłowacki do nowego, niebywałego rozkwitu oraz powiększać będzie jego dorobek kulturalny. Dlatego jest rzeczą samo przez się zrozumiałą. Dlatego jest rzeczą samo przez się zrozumiałą. (Dalszy ciąg na str. 2-giej.)

Oświadczenie ministra Modzelewskiego do przedstawicieli prasy polskiej i zagranicznej w sprawie Konferencji Warszawskiej

WARSZAWA (PAP). — Minister Modzelewski przyjął na konferencji prasowej przedstawicieli prasy krajowej i zagranicznej i udzielił — w odpowiedzi na ich pytania — dodatkowych wyjaśnień na temat Konferencji Warszawskiej.

Deklaracja warszawska — powiedział minister Modzelewski — jest wyrazem woli setek

milionów ludzi na całym świecie. Trudno wyobrazić sobie, by głos ich mógł być zlekceważony. Nie świadczyłoby to dobrze o pokojowych intencjach tych ludzi, którzy chcieliby przejść do porządku dziennego nad uchwałami warszawskimi. Stan, jaki panuje obecnie w Europie — zaznaczył minister Modzelewski — nie powinien trwać długo. Należy uregulować

wszystkie skutki wojny, aby w Europie mógł zapanować trwały pokój. Problem niemiecki powinien być rozwiązany przez 4 mocarstwa z uwzględnieniem opinii państw najbardziej zainteresowanych.

W odpowiedzi na dalsze pytania, minister Modzelewski oświadczył, że kontrola nad Zagłębiem Ruhry, przewidziana w układzie londyńskim, jest niedostateczna. Ogranicza się ona jedynie i tylko do rozdziału produkcji, lecz nie do samej produkcji.

W związku z tym, Francja nie będzie mogła kwestionować tej lub innej gałęzi produkcji Ruhry. A jeżeli chodzi o rozdział produkcji, to nie będzie ona mogła wiele osiągnąć, dysponując trzema głosami na 15 głosów.

Na pytanie w sprawie jednoci Niemiec, minister Modzelewski odrzekł: „Plany rozbić Niemiec są nierealne, a my jesteśmy politykami realnymi. Można stworzyć sztuczne państewko gdzieś w Afryce, lecz nie w centrum Europy w stosunku do 60 milionów Niemców. Sztuczne twory długo się nie utrzymują”.

Na pytanie, czy Rząd Polski prześle tekst deklaracji warszawskiej innym państwom, minister Modzelewski odpowiedział przecząco, dodając, że Rząd Polski nie otrzymał oficjalnie tekstu uchwał londyńskich.

Jeden z obecnych dziennikarzy rzucił pytanie, czy na Konferencji Warszawskiej zapadły również tajne uchwały.

Minister Modzelewski podkreślił z naciskiem, że nie było na Konferencji Warszawskiej żadnych tajnych uchwał. Wszystko zostało podane w ogłoszonym komunikacie. „Ci, którzy walczą o pokój — dodał minister Modzelewski — nie potrzebują niczego ukrywać. Cel jest tak szlachetny i tak zrozumiały, że wystarczyło wszystko otwarcie przedstawić”.

Kontrofensywa Markosa

Greckie wojska demokratyczne przystąpiły do generalnego przeciwnatarcia na wszystkich frontach

Polany. Po odparciu ataków przeciwnika na wszystkich odcinkach, armia demokratyczna przeszła do przeciwnatarcia. Na odcinku Kuszniczy jednostki armii demokratycznej wyparły przeciwnika z szeregu ważnych pozycji. Walki w tym rejonie rozwijają się pomyślnie dla armii demokratycznej.

Oddziały gen. Markosa, które dnia 25 czerwca przeszły do kontrofensywy na odcinku Amarando, zmusiły przeciwnika do wycofania się. Oddziały armii demokratycznej posuwają się w tym okrogu w dalszym ciągu naprzód.

Na odcinku Greveny silne ataki nieprzyjaciela zostały odparte. W pobliżu Ptolomeidy oddziały armii demokratycznej wyzwołyły miejscowość Anarakl.

Na półwyspie Peloponeskim armia demo-

kratyczna po zacieklej walce zajęła miasto Zaha.

Rozgłoszono podkreśla, że w całym kraju, a zwłaszcza w Macedonii środkowej i zachodniej oraz na Peloponezie, formacje armii demokratycznej z każdym dniem potęgują swe natarcie.

RZYM, PAP. — Służba informacyjna Wolnej Grecji doniosła, że oddziały gen. Markosa zaatakowały Edesę położoną w Macedonii w pobliżu granicy jugosłowiańskiej. Miasto znajduje się pod intensywnym ogniem moździerzy powstańczych i jest już częściowo zniszczone. Edessa, która leży na głównej linii kolejowej z Salonik do Monastynu (Jugosławia) posiada duże znaczenie strategiczne.

Trzęsienie ziemi w Japonii

Szereg miast w prowincji Nagoya-zamienione w gruzy. 30 tysięcy zabitych i rannych

LONDYN, PAP. — Nadeszła tu wiadomość z Tokio, że w poniedziałek po południu centralną Japonię nawiedziło gwałtowne trzęsienie ziemi. Według niesprawdzonych doniesień, o godz. 16,17 w prowincji Nagoya ofiarą trzęsienia ziemi padło 30 tysięcy zabitych, zaginionych i rannych.

Trzęsienie ziemi starło podobno z powierzchni kilka miast Japonii środkowej. Około 100 tysięcy osób pozostało bez dachu nad głową. Wiele tysięcy domów uległo zniszczeniu. Powaga katastrofy zwiększyła wysokie fale przybrzeżne, które zalały rozległe okoli-

ce. Co najmniej dwa pociągi osobowe znalazły się w centrum katastrofy i zostały zdruzgotane.

Ośrodek trzęsienia ziemi znajdował się w odległości około 110 kilometrów na północny-zachód od milionowego miasta Nagoya na wschodnim wybrzeżu wyspy Hondo. Doniesienia z Fukui, prefektury położonej dalej na północny zachód głoszą, że szaleją tam olbrzymie pożary. Trzecia część miasta Fukui leży w gruzach.

Japonia została nawiedzona już nie raz w swych dziejach straszliwymi trzęsieniami ziemi. Podczas poprzedniej wielkiej kata-

strofy tego rodzaju w grudniu 1946 r. trzęsienie ziemi pochłonęło 1026 zabitych, 1030 osób było rannych i sto tysięcy pozostało bez dachu nad głową. Starte zostało wówczas z powierzchni ziemi miasto Nakamura na wyspie Shikoku. Najcięższe trzęsienie ziemi nawiedziło dotychczas Japonię w roku 1900 gdy w samym Tokio zostało zabitych 143 tysiące osób.

LONDYN, PAP. — Z Honolulu donoszą, że niezwykle ciężkie trzęsienie ziemi odczuło na wyspie Oaha-Oahu o godz. 1,42 w nocy wg czasu lokalnego. Jak dotąd brak wiadomości o wyrządzonych szkodach i ofiarach

RZYM, PAP. — Rozgłoszła Wolnej Grecji nadeszła komunikat o działaniach wojennych armii demokratycznej w okresie od 23 do 25 czerwca.

Na odcinku Nesterion — stwierdza komunikat — jednostki armii demokratycznej odparły 23 i 24 czerwca ataki pięciu batalionów wojsk monarcho-faszystowskich, które wsparte przez artylerię i lotnictwo, usiłowały przedrzeć się w kierunku miejscowości Kopance i Ondria. Straty przeciwnika w ciągu 2 dni walk na tym odcinku przekraczają 150 zabitych i 200 rannych.

Na odcinku Konicy oddziały armii demokratycznej przeszły do kontrataku. Wojska monarcho-faszystowskie straciły w tym okresie od 23 do 25 czerwca około 450 zabitych i rannych.

Dnia 25 czerwca wojska ateńskie podjęły ataki w kierunku Kusznicy, Klefti-Pirgosa i

Historyczny dzień Czechosłowacji

(Dokończenie ze strony 1-ej).

zmienia, że wokół klasy robotniczej i pod sztandarem jej idei skupiają się wszystkie inne warstwy ludu pracującego. Polityka przodująca partii klasy robotniczej staje się polityką wszystkich żywotnych, uczciwych i twórczych sił w narodzie.

W dalszym ciągu swego listu prezydent podkreślił zobowiązania, jakie nakłada na zjednoczoną klasę robotniczą jej odpowiedzialność przed losami państwa i narodu.

Po odczytaniu listu Prezydenta przemawiali zaproszeni goście, m. in. generały sekretarz Słowackiej Partii Komunistycznej, S. Bastovansky, minister dr Slechta, w imieniu Czechosłowackiej Partii Socjalistycznej, oraz minister A. Petr — w imieniu Partii Ludowej.

PRZEMÓWIENIE FIERLINGERA

Głównym mówcą z ramienia Czechosłowackiej Partii Socjal-Demokratycznej był wicepremier rządu Czechosłowackiego oraz przewodniczący tej partii, Zdenek Fierlinger, który w przemówieniu swoim zanalizował dokładnie genezę i rozwój ruchu robotniczego w Europie oraz w Czechosłowacji. Rok 1945 — powiedział Fierlinger — przyniósł zasadnicze zmiany w rozwoju ruchu robotniczego na całym świecie, a zarazem w Czechosłowacji. Po pamiętnym zwycięstwie ludu pracującego w lutym br. już nie ma może dzielić klasy robotniczej. Droga do socjalizmu jest dla wszystkich otwarta.

Przystępujemy do partii, która wykazała swą tętniącą duchową w decydujących dniach walki o Republikę — mówił wicepremier Fierlinger. Na czele tej partii stoi mąż stanu, do którego mamy pełne zaufanie. Jest nim Klement Gottwald.

PRZEMÓWIENIE ZAPOTOCKY'EGO

Dalszym mówcą był premier rządu Czechosłowackiego A. Zapotocky, który nakreślił historię walki o zjednoczenie klasy robotniczej na przestrzeni ostatnich dziesiętna lat. „Teorię wielkich przywódców klasy robotniczej, dążące do jej zjednoczenia, stały się dziś radością rzeczywistością” — zaznaczył Zapotocky.

W dalszym ciągu swego przemówienia premier omówił zasady, na których opiera się idea partii komunistycznej, poświęcając wiele miejsca obowiązkowi i dziełom postannictwa, jakie na do spełnienia ta partia w narodzie Czechosłowackim.

Na zakończenie swego przemówienia premier Zapotocky oświadczył m. in.: „My — zjednoczeni dzisiaj i zdyscyplinowani — dźwigamy coraz wyżej nasze sztandary okryte chwałą — czerwone, socjalistyczne, rewolucyjne sztandary i swoje zwycięskie chorągwie narodowe ze słowami przysięgi: „Pójdziemy naprzód, nigdy już nie zaprzędamy naszej narodowej niepodległości, utrzymamy przy władzy rząd ludowy, demokrację, dokonamy budowy socjalizmu w duchu Marksa, Engelsa, Lenina i Stalina, pracując w szeregach Czechosłowackiej Partii Komunistycznej wraz z Klementem Gottwaldem”.

Sytuacja w Berlinie

BERLIN (PAP). Odrębna reforma walutowa w Niemczech zachodnich odbiła się ujemnie na sytuacji gospodarczej ludności pracującej. Wszędzie notuje się redukcje robotników. Przewodniczący urzędu pracy w Hessen (strefa amerykańska) Sauer oświadczył, że bezrobocie w Bizoni rośnie z zaskakującą szybkością.

Agencja ADN donosi, że reforma walutowa została również dotknięci studenci uniwersytetów w strefach zachodnich.

Strajk w dokach londyńskich rozszerza się na inne porty brytyjskie

LONDYN (PAP). W poniedziałek strajk w dokach londyńskich rozszerzył się na inne porty brytyjskie. W godzinach popołudniowych strajkowało ponad 19 tysięcy robotników w Londynie i 12 tysięcy w Liverpoolu i Birminghamu. Praca w tych dwóch portach ustala również prawie całkowicie. Istnieje niebezpie-

czeństwo wybuchu strajku w Szkocji.

W dokach londyńskich pracowali od poniedziałku rano oddziały wojskowe, które rozładowały w ciągu dnia 5 statków. Wzdłuż doków gromadzą się olbrzymie ilości skrzyń towarów przeznaczonych na eksport.

Na popołudniowym posiedzeniu Izby Gmin

posłowie domagali się skreślenia z porządku dziennego wszelkich innych spraw i poświęcenia obrad parlamentu wyłącznie kwestii strajku.

LONDYN PAP. — Wskutek rozszerzenia się strajku w dokach londyńskich na inne porty, premier Attlee zapowiedział, że proklamowanie przez króla „stanu nadzwyczajnego” kraju na podstawie ustawy z roku 1920. Tego rodzaju proklamacja pociąga za sobą nadzwyczajne po-siedzenie Rady Królewskiej i udzielenie rządu wi specjalnie szerokich pełnomocnictw do powzięcia nadzwyczajnych środków w tej sytuacji. Ostatni raz tego rodzaju „stan nadzwyczajny” ogłoszony był przez króla w roku 1926 w czasie strajku generalnego w Wielkiej Brytanii.

Minister pracy Isaacs, który znajduje się na konferencji w San Francisco został spieszenie odwołany do kraju drogą powietrzną.

Premier Attlee odrzucił ponownie apel posła komunistycznego Piratina o przyjęcie osobliście delegacji strajkujących robotników.

Na marginesie

Przyczyny i skutki

Prasa, dla której nakazy polityki Watykanu ważniejsze są, niż narodowa racja stanu, usiłuje „interpretować” list papieża do biskupów niemieckich w sposób bardzo szczególny. Zasadnicza teza nieudolnych i wykretnych manewrów obrońców brzmii następująco: Papież — „w imię chrześcijańskiego miłosierdzia” wyraził w swym liście jedynie współczucie dla losu Niemców przesiedlonych, „nie zamierzał jednak przytem podnieść jakiegokolwiek kwestii o charakterze prawnym, a tym bardziej politycznym, toteż niesłuszne i „artificialne” są zarzuty, jakoby papież chciał pozbawić Polskę terenów na Zachodzie, przyznanych jej w Poczdamie.

Nielogiczność i fałszywość tego rodzaju tłumaczeń występuje najjaskrawiej w świetle — konsekwencji, jakie list papieski w Niemczech wywołał. Te polityczne konsekwencje mnożą się z dnia na dzień: ich przykładem bardzo dobitnym może być wiadomość, podana w tych dniach przez P. A. P.:

„Z inicjatywą kurii arcybiskupiej w Kolonii, przesiedleńcy niemieccy ze Śląska i Sudetów wystosowali do papieża petycję, zawierającą podziękowanie za jego stanowisko w sprawie przesiedleńców niemieckich oraz prośbę o dalsze popieranie ich. W liście niemieckich w sprawie granicy polsko-niemieckiej. Petycję przekaże papieżowi arcybiskup Frings.”

Nie trzeba chyba dowodzić, że tego rodzaju „petycje” o „dalsze popieranie” rewizjonistycznych żądań niemieckich nie mają nic wspólnego z kwestią „chrześcijańskiego miłosierdzia”, są natomiast aktem czysto i wyłącznie politycznym. W swoim słynnym liście papież tytułuje Niemców — „ukochanymi synami i czcigodnymi braćmi”...

Ale jakże śmiesznie i żałośnie wyglądają wobec tego wszystkie kretackie zabiegi różnych katolickich „Tygodników”, które — wyrażając wprost ze skóry — usiłują wmówić w opinię polską, że czarne jest białym.

B. D.

Duclos oskarża Schumana o próbę sojuszu z hitleryzmem

PARYŻ PAP. — Przemawiając w niedzielę Jacques Duclos oskarżył rząd Schumana o próbę doprowadzenia Francji do sojuszu z hitlerowskimi Niemcami zachodnimi.

Duclos oświadczył, że komuniści francuscy będą nadal zwalczać plan Marshalla oraz wypływający z niego sojusz wojskowy zawarty w Brukseli jak również układ londyński i dwustronną umowę ze Stanami Zjednoczonymi, które warunki grożą przekształceniem Francji w kolonię amerykańską.

PARYŻ (PAP). — W niedzielę dnia 27 czerwca odbyło się w Revin (Ardenne) w obecności

prezydenta Auriola odsłonięcie pomnika 106 młodych partyzantów, którzy zostali zamordowani przez Niemców 13 czerwca 1944 r. Wśród ofiar znajdowali się również Polacy.

Attache wojskowy Ambasady R. P. w Paryżu płk. Krajewski i przedstawiciele Rady Narodowej Polaków we Francji brali udział w uroczystościach.

W swoim przemówieniu prez. Auriol oświadczył m. in.: „Allanet powinien się porozumieć, aby zapewnić pokój, podobnie jak porozumieli się w celu wygrania wojny. Byłoby niesłuszne dźwignąć przed nami tych, których ofiarami byliśmy”.

Rozmowy na wyspie Rodos

Upór Arabów wobec propozycji pokojowego załatwienia sporu

LONDYN PAP. — Jak donosi agencja Reutersa główna kwatery mediatora na wyspie Rodos zapowiedziała rychłe przedstawienie Zydów i Arabom propozycji hr. Bernadotte w sprawie pokojowego załatwienia problemu palestyńskiego. Rzeczoznawcy żydowski, którzy udzielali rad mediatorowi, udali się w poniedziałek rano do Tel-Awivu. Tegoż dnia po południu odlecieli własnym samolotem mediator ONZ do Kairu rzeczoznawcy arabscy w towarzystwie trzech doradców ONZ.

Ostatnie doniesienia z Damasku nie świadczą o tym, by Arabowie zmienili swe nieprze-

jednane stanowisko. Premier syryjski Jamil Mardam Bey oświadczył, że uda się we wtorek do Kairu by wziąć udział w zebraniu komitetu politycznego Ligi Arabskiej, na którym omówione zostaną propozycje mediatora ONZ. Propozycje te — dodał premier syryjski — nie mogą wywrzeć wpływu na zasadnicze żądania arabskie w sprawie niedokonywania podziału i nie tworzenia państwa żydowskiego. Mardam Bey zapowiedział wreszcie, że Syria i inne rządy arabskie zaprotestują wobec Rady Bezpieczeństwa przeciwko wysłaniu do państwa żydowskiego przedstawicieli dyplomatycznych USA i ZSRR.

»Ohrońcy« Buhlera — zeznają

KRAKÓW (PAP). — W dziesiątym dniu rozprawy przeciw Buehlerowi Trybunał w dalszym ciągu przesłuchuje świadków odwo- wanych.

Po zeznaniu Ryszarda Jedrassa, który nie nowego nie wnosi do sprawy, przed Trybunałem stał Fryderyk Wilhelm Siebert, przyprowadzony z więzienia. Świadek od grudnia 1939 r. do sierpnia 1940 r., a następnie od lutego 1942 do października 1942 r. był kierownikiem wydziału spraw wewnętrznych w GG.

Sędzia Cieśluk: — Kto dawał instrukcje polityczne, gdy Frank był na urlopie, czy zastępca Franka, Buehler?

Świadek: — Tak, Buehler.

Sędzia Zembaty zapytuje dalej świadka, czy do rąk jego dochodziły sprawozdania terenowe starostów oraz czy w sprawozdaniach tych była mowa o rozstrzeliwaniu za-

kładników?

Na zaprzeczenie ze strony świadka, sędzia Zembaty prosi o odczytanie dokumentu, będącego sprawozdaniem starosty o sytuacji w powiecie Kraków-wieś, z którego wynika, że w dniu 8 lipca 1940 r. rozstrzelano w Myślenicach 32 osoby, w tym 10-ciu zakładników.

Świadek zapytany przez przewodniczącego, stwierdza, iż gubernatorzy otrzymywali upoważnienia do wydawania poleceń rozstrzelania zakładników, od Franka.

Na szereg dalszych pytań, zadawanych przez Trybunał, świadek odpowiada wykrętnie, lub zasłania się nieświadomością.

W dalszym ciągu zeznają świadkowie obrońcy — Aleksander Retz, były radca ministerialny rządu GG oraz Kurt von Burgsdorf, były gubernator Krakowa — obaj przyprowadzeni z więzienia.

31

— Obergruppenführer von Taube prawdopodobnie będzie niezmiernie ucieszony, gdy zobaczy po trzydziestu latach swego rosyjskiego kuzyna. Wiedząc o tym, pozwolił sobie godzinie temu depeszować do Berlina o waszym przyjeździe. Zawiadomiłem von Taubego o wszystkim. I teraz właśnie czekam na odpowiedź.

Heidel z zadowoleniem popatrzył na Amosowa, który zachowywał spokój. Na ustach jego ukazał się lekki uśmiech i Amosow znalazł w sobie siłę woli, by odpowiedzieć wyraźnie wzruszonym głosem:

— Jestem panu niewymownie wdzięczny za tyle uwagi. Jest to naprawdę wielka niespodzianka dla mnie.

Niespodzianka była istotnie tak wielka, że Amosow kryjąc swoje zamieszanie pod maską pozornego spokoju, nie wiedział co myśleć o tym wszystkim. Ale gra była rozpoczęta i nie było już sposobu przerwania jej. Należało płynąć za prądem.

Gruby Obersturmbahnführer zaciągnął się dymem wonnego cygara i, kończąc rozmowę, powiedział żartobliwie:

— Po trzydziestu latach nieprzerwanej pra-

cy należy się wam, Speierze, krótki odpocznik. Uważajcie swój wyjazd do Berlina za urlop. Niestety, urlop ten będzie naprawdę, bardzo krótki gdyż już niemal od razu po przybyciu będziecie musieli zapoznać się z waszym nowym odpowiedzialnym zadaniem. Nie chcę uprzedzać faktów ale muszę wam w zaufaniu powiedzieć że pragnie was zobaczyć szef naszego rosyjskiego sektora. Liczy, że dopomożecie mu w przetasowaniu naszych komórek na terenie Rosji. Macie rozległe znajomości, doskonale orientujecie się w terenie. Przy okazji, zobaczycie się z Obergruppenführerem, odnowicie dawne stosunki i przekonacie się naocznie, jak zmienił się Berlin w ciągu tych trzydziestu lat. Jutro wydam niezbędne rozporządzenia dotyczące waszego wyjazdu. A teraz jesteście moim gościem. Z uwagi na późną godzinę mam wrażenie, że wam nie warto wracać do domu. Przenocujecie w kamendaturze.

I Heidel skinął głową, powstając z miejsca. Za chwilę Amosow został sam w pokoju. Zapalił papierosa i zaczął zastanawiać się nad swoją obecną sytuacją. Propozycja Heidela mocno zaskoczyła Amosowa. Miał, do której

został przeznaczony, przewyższała najśmielsze jego oczekiwania. Perspektywa dostania się do centrali wywiadu niemieckiego w charakterze doradcy i współpracownika naczelnika rosyjskiego sektora była istotnie niezwykle pociągająca dla majora Frołowa. Major doskonale zdawał sobie sprawę z tego jakie szalone ryzyko kryją w sobie te olśniewające możliwości. Lecz jednocześnie ciemną plamą na tle tak oszałamiającej kariery była postać niespodziewanego „kuzyna” Obergruppenführera von Taube. O ile narazie udało się wprowadzić w błąd tak wytrawnego lisa, jakim był Heidel, o tyle szaleństwem było przypuszczać, że syn generała von Taubego nie pozna bratanka swego ojca kapitana Hansa Speiera. Najmniejsze pytanie o intymnych stosunkach rodzinnych, po prostu uważne spojrzenie — i prawda wyjdzie na jaw. A wtedy... Amosow wiedział dobrze, co będzie wtedy, lecz nie chciał o tym narazie myśleć. Gorączkowo ważył w duchu wszystkie „za” i „przeciw”. Wreszcie, energicznym ruchem rzucił niedopałek do popielniczki: — nie, nie mógł przeoczyć tak znakomitej okazji! Zdecydował się prowadzić dalej tę niebezpieczną, grę. W głowie błysnęła mu myśl: „Niemiec, Speier, przyjechał do Rosji w 1913 roku i mieszkał tu około trzydziestu lat. Wizyta Speiera trwała dość długo. Teraz ja pojadę do Berlina, aby rewizytować Niemców. Moja rewizyta będzie krótsza, ale skutki jej będą pomyślniejsze... o ile nie wpadnę, oczywiście... Lecz Speier nie „wpadł” w ciągu trzydziestu lat... dlaczego ja miałbym wpadć w ciągu tych kilku tygodni pobytu w Berlinie? Ostrożność i rozważa. a wszystkie noidzie dobrze!...”

XVI.

Waska ukazuje się na widowni

W komendaturze już było cicho i prawie wszyscy spali, gdy Amosow wyszedł z gabinetu Heidel. Miał przeznaczony dla siebie pokój, w którym dawniej znajdowało się archiwum komitetu partii. Heidel okazał się bardzo gościnnym gospodarzem. Na Amosowa czekało w pokoju zaścielone łóżko, a na stole leżało kilka paczek dobrych papierosów. Nagle, zapalając przed snem papierosa, Amosow usłyszał na korytarzu czyjeś przyciszone głosy. Do uszu jego doleciało nazwisko starej nauczycielki Iwanowej. Amosow ostrożnie otworzył drzwi i zaczął nasłuchiwać. Na korytarzu stało dwóch niemieckich oficerów, a obok nich widniała sylwetka jakiegoś cywila. Rozmawiano po niemiecku. Lecz cywil mówił z mocnym akcentem rosyjskim, a oficerowie uważnie go słuchali. W tajemniczym cywilu Amosow od razu rozpoznał nauczycielkę miejscowej szkoły Piotrową. Piotrowa cieszyła się bardzo złą opinią i był kilkakrotnie karany za różne drobne przestępstwa i defraudacje, na skutek czego krótko przed okupacją, wydano go ze szkoły. Po przyjeździe Niemców, Piotrow od razu wstąpił do policji zorganizowanej przez okupantów. Ten zdrajca zachowywał się szczególnie bezczelnie i za jego przyczyną w więzieniu osadzono już sporo ludzi. Amosow wiedział, że Piotrow znajduje się na liście tych, których partyzanci postanowili zlikwidować jako zdrajców swego narodu i ojczyzny.

Urywany szeptem Piotrow rozprawiał o czymś i raz jeszcze z jego ust padło nazwisko starej nauczycielki. Jeden z oficerów zapytał nagle:

Nowe perspektywy umiarnie międzynarodowej

Korzystny rozwój stosunków polsko-czechosłowackich

Zdrowe podstawy gospodarczej współpracy

Ustrój demokracji ludowej stwarza nowe formy społeczne, polityczne i gospodarcze.

Możemy np. zaobserwować zupełnie nowe formy międzynarodowej współpracy gospodarczej.

Układ gospodarczy polsko-czeski rozpatrywany jest nie tylko w naszych dwóch krajach, ale i na całym świecie, jako nieszczęście, ale jednocześnie i pozytywne doświadczenie.

Na zasadzie tego układu utworzono wiele mieszanych polsko-czeskich komisji. Do najważniejszych z nich należy komisja przemysłowa i jej działalnością szczególnie warłoby się zająć.

Jedną z podstawowych zasad porozumienia przemysłowego, zawartego między obydwioma krajami, jest specjalizacja produkcji przemysłowej.

Czechosłowacja wytwarzać więc będzie określone typy maszyn, urządzeń i artykułów przemysłowych, które ze względu na bliskość baz surowcowo-zaopatrzeniowych, oraz ze względu na przystosowanie urządzeń produkcyjnych produkowałyby może lepiej i taniej, niż my.

My z kolei specjalizować się będziemy w tych kierunkach, które są dogodnie dla naszego przemysłu.

W ten sposób unika się niepotrzebnego i nierentownego inwestowania kapitałów w produkcję pozbawioną normalnych podstaw i umożliwia się oparcie wytwórczości przemysłowej w obydwu krajach na zasadzie bardziej masowej produkcji (na zasadzie dużych serii) co przyczyni się do znacznego jej potania, przyspieszenia i polepszenia.

Porozumienie przemysłowe przewiduje również możliwość produkowania poszczególnych części składowych tego samego produktu, w uwzględnieniu od zdolności produkcyjnych obydwu krajów, bądź w Polsce, bądź w Czechosłowacji. Montaż w zależności od kolejności procesu produkcyjnego odbywałby się w jednym lub drugim kraju. Porozumienie to obejmuje między innymi przemysł metalowy, hutniczy, cynkowy, chemiczny, skórzany, gumowy i t. p.

Inną niezmiennie ciekawą formą międzynarodowej współpracy gospodarczej jest budowa wspólnych fabryk, hut i innych tego rodzaju przedsiębiorstw. Na razie w pierwszym rzucie przewiduje się budowę 20 tego rodzaju obiektów.

Pierwszym z nich stanie się olbrzymia elektrownia w Dworach, której budowę już rozpoczęto.

Oba kraje uzgodniły także zasady polityki handlowej i wyeliminowały w ten sposób konkurencję polsko-czeską na rynkach międzynarodowych.

Wiele uwagi poświęca się także zagadnieniu wspólnego szkolenia zawodowego. Właściwym wymiarem fachowców — robotników, praktykantów i inżynierów przyczyni się do obopólnego podniesienia poziomu wiedzy fachowej zarówno w Polsce jak i w Czechosłowacji.

Wspólne porozumienie objęło również roz-

wiązanie wielu trudności komunikacyjnych drogą powiązania hut czeskich z pobliskim naszym walczyńskim zagłębiem węglowym i polskich hut śląskich z sąsiadującym z nimi o miedzę zagłębiem ostrowsko-karwińskim w Czechosłowacji.

Otwarcie czeskiej strefy wolnocłowej w Szczecinie przyczyni się do usprawnienia i zwiększenia ruchu tranzytowego po przez polskie porty, (a w pierwszym rzędzie Szczecin) szlakiem Odry do Czechosłowacji. Spowoduje to rozbudowę naszego wybrzeża i jednocześnie wyeliminuje pośrednictwo portów niemieckich (Hamburg, Brema).

Wymienione fakty świadczą już dobitnie, że w ustroju demokracji ludowej powstają zupełnie nowe perspektywy międzynarodowej wymiany.

Decyzje londyńskie

Łamą umowę międzynarodową

Ostry protest Brytyjskiej Partii Komunistycznej

W związku z decyzjami londyńskiej konferencji Brytyjska Partia Komunistyczna ogłosiła następującą uchwałę:

„Decyzje londyńskie, podjęte przez delegatów sześciu państw są zdradą wszystkich celów, dla których prowadzona była wojna. Decyzje te, według których ma być powołane do życia reakcyjne państwo Zachodnio-niemieckie, są pogwałceniem wszystkich umów i postanowień podjętych przez państwa sojusznice pod koniec wojny, są jawnym zerwaniem współpracy czterech mocarstw, planem podziału Niemiec i zarazem podziału Europy i stanowią zaprzeczenie propozycji radzieckich w sprawie ustanowienia zjednoczonych demokratycznych Niemiec.

Wpłaty na Fundusz Budowy Wspólnego Domu

WARSZAWA, (RAP — SAP)

Ostatnio wpłynęło na Fundusz Budowy Wspólnego Domu Partii Robotniczych od Dąbrowskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego 229.869 złotych. Redakcja „Robotnika” przekazała na konto Funduszu Budowy 219.502 zł z wpłat różnych instytucji i poszczególnych osób. Z drobnych wpłat wpłynęło 287.480 zł.

Komitet Wojewódzki PPR w Łodzi przekazał z dobrowolnych składek różnych instytucji i innych osób indywidualnych na konto miejskie PKO w Łodzi 1.236.728 zł.

Amerykańscy monopolisci we współpracy z ich brytyjskimi satelitami zmierzają do odbudowy bazy przemysłowej w Zagłębiu Ruhry pod kontrolą amerykańską celem opanowania Europy. Te same cele miały w okresie międzywojennym anglo-amerykańskie pożyczki dla Niemiec i plan Dawesa, które utworzyły drogę Hitlerowi i dały możliwość Niemcom rozpętać drugą wojnę światową. Zamiast uspołecznienia przemysłu Zagłębia Ruhry ma on być oddany w ręce tych samych trustów i monopolu, które swego czasu popierały Hitlera, a teraz są ściśle związane z amerykańskim kapitałem. Tak zwana „międzynarodowa kontrola” jest rzeczywistą fikcją, ponieważ decydująca przewaga mają amerykańscy monopolisci we współpracy z ich niemieckimi partnerami.

Polityczne, militarne i strategiczne cele tego planu zmierzają do stworzenia reakcyjnych Niemiec zachodnich, jako bazy dla przyszłej agresji. Plan ten jest sprzeczny z interesami wszystkich narodów Europy. Odrodzenie reakcji niemieckiej i monopolu pod kontrolą amerykańską jest groźbą dla każdego narodu Europy niezależnie od tego, czy znajduje się na zachód, czy na wschód od Niemiec.

Brytyjska Partia Komunistyczna wzywa klasę robotniczą i cały naród do sprzeciwienia się temu planowi anglo-amerykańskiej finansjery, do zjednoczenia swych wysiłków ze wszystkimi narodami Europy celem pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego, zgodnie z zasadami Poczdamu i na zasadzie porozumienia czterech mocarstw.

Tylko podpisanie traktatu pokojowego ze zjednoczonymi, demokratycznymi Niemcami, może być podstawą trwałego pokoju w Europie.

Robotnik udoskonala swe warsztaty pracy

Myśl wynalazcza w oddziale chemicznym „Wimy”

Niewyczerpana kopalnia pomysłów i ulepszeń technicznych

Gdy wybierałam się z wizytą do oddziału chemicznego „Wimy”, zamierzałam zapoznać się z jednym tylko pomysłem, o którym doznałam nas wieść. Na miejscu jednak okazało się, że oddział ten — to prawdziwa kopalnia nowych pomysłów i ulepszeń technicznych. Że myśl wynalazcza żyje tu, działa i daje znać o sobie co dnia i co godzinie. Kim są twórcy pomysłów? Na to pytanie odpowiedź wcale nie jest łatwa. Gdyby przytaczać nazwiska tułających wynalazców, byłaby ich cała litania. Więc też kierownik oddziału remontowego, tow. Janiszewski oraz obecni przy rozmowie majstrowie znajdują dla mnie wyjątkowo bardzo proste: napiszcie — mówią — że cała nasza załoga nieustannie szuka lepszych sposobów pracy, że wszyscy myślą ciągle nad tym, co w maszynach można ulepszyć, poprawić.

Wiele pomysłów zrodzonych z tej kolektywnej myśli już wypróbowano i zastosowano w produkcji, inne są jeszcze w okresie badania. W kacie małego biura kierownika oddziału stoi niewielka, oszklona skrzynka. W le stronę kierują się ciągle czule spojrzenia kierowników i majstrów. Co to za magiczna skrzynka? O, to na razie tajemnica. O ile próba się uda, wtedy — owszem — opowiedzą wsem i wobec. Zdołalam się tylko dowiedzieć, że owa tajemnicza skrzynka łączy się ściśle z pierwotnym celem mej wizyty, tzn. z tak zwanymi włościami. Leży ich właśnie kilka na stole — niewielkie, metalowe krawki, mogące doskonale ująć za część składową maszyny do mięsa — z tą różnicą, że otwórki w tym krawku są mikroskopijnie małe i że brzeg tego

jest zagłębiony. Przez te otwórki musi przejść płynna masa mięsa, by stężyć w cienutkiej, jedwabnej nitce. Ten niepozorny krawek wyrabiany bywa ze złota, platyny lub — tantalu, metalu odpornego na kwasy i kosztuje wcale pokazań sumkę około 120 tys. złotych. Produkuje się go wyłącznie w Ameryce. Otóż załoga oddziału remontowego „chemicznej” uwzględniła się: „nie możemy dostać nowych włościan, więc musimy znaleźć sposób, by naprawiać stare i by w ogóle najmniej się psuły”. Łatwo to powiedzieć, ale wykonać o wiele trudniej. Od czegoż jednak jest głowa na karku i wieloletnie doświadczenie?

„Jak mi coś bardzo mocno leży na sercu — opowiada towarzysze Janiszewski — to ciągle o tym myślę, przeważnie w nocy, a gdy się obudzę rano, to wszystko już gotowe, znalazł się sposób”.

Z tego więc nocnego myślenia kierownika i myślenia dziennego jego współtowarzyszy pracy zrodził się pomysł tzw. spręża bezpieczeństwa. Tak jak wiele odkryć i wynalazków, idea tego spręża jest w zasadzie bardzo prosta: włościana pusze się dlatego, że wiskoza zatyka często jej otwórki, a wówczas ciśnienie płynu przekracza górną granicę wytrzymałości włościan (około 2 i pół atmosfery). Właśnie spręża bezpieczeństwa nie dopuszcza do tego. Gdy tylko ciśnienie przekracza swoją granicę, wtedy prąd elektryczny zostaje automatycznie wyłączony, maszyna staje, a włościan wyminie się, czysty i wszystko jest znowu w porządku. Znalazła się również rada na to, by naprawić włościana zepsute (a mają ich tu spory zapas) — nawet nie jeden tylko sposób, lecz aż trzy — zależnie od tego, w którym miejscu uszkodzenie obrało sobie siedlisko. Zaczęło się najpierw od naprawy uszkodzeń tzw. kolnierzyka. Może by go tak ściąć i zagłębować? — pomyślał sobie towarzysze Janiszewski. Tow. Garczyński, inżynier, wziął ołówek, obliczył, czy będzie nasować — zagadza się, można spróbować. Wtedy „chora” włościan wziął w swe ręce tokarz, ob. Sobaczynski, a oddał ją z powrotem w takim stanie, że nikt nie poznałby, jak ciężką przeszła operację. Jedyny ślad po niej pozostał w postaci skróconego nierozkierowanego. To jest pierwszy sposób na prawy. Drugi polega na tym, że na uszkodzoną krawędź włościana nakłada się krawędź gumowy. Trzeci sposób ma ją ratować wtedy, gdy uszkodzenie ułożowało się w samym centrum. Lecz ten trzeci sposób, to właśnie tajemnica

To i owo

Zagłoba z Sycylii

Polak? Nie, Włoch. „Szlachcio”? Bynajmniej, facet zgola nie „szlachetny”. Ullises — to czyli ma pełen sprytu i rozumu? Niebardzo, raczej tzw. głupek. Rycerz znany? Skądże, bandyta i nożownik, b. gangster z Brooklynu. Więc...?

Żeby nie było nieporozumień, musimy z góry zaznaczyć, że „bohater” nasz nie zna w ogóle Sienkiewicza, nie czytał wcale trylogii i nie ma nawet pojęcia, kto to jest Jan Osiński. Zagłoba herbu Wczele. Z tym wszystkim udało mu się ostatnio dosyć nieźle jednookiego rycerza „zamalować”. Pamiętacie, jak to pan Zagłoba oświadczył w Zamościu przedstawicielowi króla szwedzkiego: A JA JEGO KROLEWSKIEJ MOŚCI OFIAROWUJĘ NIDERLANDY. Otóż to samo właśnie uczynił niedawno znany zbój sycylijski, Salvatore Guliano. Za pośrednictwem konsulata amerykańskiego w Palermo wystosował list do prez. Trumana, w liście tym napisał: A JA JEGO PRZYJEMNIEJ MOŚCI OFIAROWUJĘ SYCYLIĘ.

Jak wiadomo, na propozycję „niderlandzką” Zagłoby przedstawiciel króla szwedzkiego odpowiedział atakiem złości i zupełnie zrozumiałym oburzeniem. Poznał się na „dwornym” żarcie. Jeśli chodzi o propozycję „sycylijską” Salvatore Guliano — stanowisko przedstawicieli prez. Trumana w Palermo jest raczej niewyraźne. Niby zdrowy rozsądek i przyzwyczajenie nakazywałyby odrzucić i wyśmiać „ofiarę” bandyty, ale czyż władze amerykańskie we Włoszech (i nie tylko we Włoszech) rządzą się zdrowym rozsądkiem i mają w estymie jakiegokolwiek przyzwyczajenie? Nie więc dziwnego, że do tej pory nie mogą się jakoś zdecydować, co im wypadła uczynić z „prezenterem” Guliano. Odrzucić? Hm, niełatwa to sprawa, gdyż się ma wielką chrapkę nie tylko na Sycylię, ale i na cały „but apeniński”. Przyjąć? To też nie takie proste, gdy ofiarodawca jest ogólnie znanym bandziorzem, ex-gangsterem i arcy kanalią i w dodatku składa w darze to czego wcale nie posiada, a co dopiero przy pomocy USA mógłby ewentualnie „zorganizować”. To ostatnie chyba mając na względzie konsulat amerykański nie chce bynajmniej odciąć sobie drogi porozumienia się z oprychem sycylijskim. Jest tylko jedno zmartwienie: Guliano nie podał swojego adresu i dlatego trudno mu odpowiedzieć na jego list. Nie podał z tego względu, że już od dawna „wisł” nad nim nakaz aresztowania, który — jeśli zostanie wreszcie zrealizowany — może pogmatwać sprawę „prezentera”. No, bo bądź co bądź trochę nieładnie wyglądałoby wówczas taka korespondencja: PALERMO. STOP. WIEZIENIE CENTRALNE. STOP. WPAN S. GULIANO. STOP. PRZYJMujemy SYCYLIĘ. STOP. POC. MARSHALLOWSKA ZAPEWNIŃ. STOP. KONSULAT AMERYKAŃSKI. STOP. E. Tam.

Rozwój techniki w ZSRR

ZAPOROŻSTAŁ

Niedawno nastąpiło w Zaporozu uruchomienie pierwszego pieca martenowskiego „Zaporożstał”. W rekonstrukcję tego martenu budownicowie zaporożczy włożyli wiele wysiłku. O wielkiej skali przeprowadzonych prac świadcza następujące cyfry: wykopano około 100.000 m. sześć ziemi oraz odbudowano i odremontowano 12 tys. ton konstrukcji metalowych.

NOWA MASZYNA DO LICZENIA

Moskiewska fabryka maszyn do liczenia i pisania rozpoczęła seryjną produkcję skomplikowanych maszyn do liczenia. Są to maszyny, nadające się do użycia w większych przedsiębiorstwach fabrycznych, do masowych obliczeń plac zarobkowych, obrotu towarowego, operacji bankowych itp.

O tym, ile wysiłku włożono w zbudowanie tej maszyny świadczy, że maszyna składa się z 50.000 detali. Waga maszyny wynosi 650 kg.

Kariera niemieckiego szpiega

Od wyroku śmierci — do specjalnych wyróżnień

Luty 1942 Sydney Robey Liebrandt, szpieg i sabotażysta niemiecki, zaopatrzony w stalowane papiery lądował z niemieckiej łodzi podwodnej na wybrzeżu Południowo-zachodniej Afryki.

Maj 1947 — Liebrandt zostaje aresztowany. Na rozprawie udowodniono mu popełnienie 26 aktów sabotażu. Odkryto, że Liebrandt był obywatel południowo-afrykańskim zanim przeszedł na służbę hitlerowską. Liebrandt zostaje skazany na karę śmierci. Czerwiec 1947. Mar-

szalek Smuts zamienił Liebrandtowi karę śmierci na karę dożywotniego więzienia.

Czerwiec 1948 — Liebrandt zostaje zwolniony z więzienia na rozkaz nowego, faszystowskiego premiera Południowej Afryki Malana. Wobec tego, że zwolnienie Liebrandta nastąpiło już w pierwszych dniach urzędowania Malana, należy oczekiwać, że w szybkim czasie nastąpią dalsze etapy zawrotnej kariery szpiega niemieckiego: nagrodzenie go odznaczeniem, mianowanie na wysokie stanowisko rządowe i t. d.

AMERYKAŃSKA DENAZIFIKACJA

Jeden z członków dyktarza partii hitlerowskiej i właściciel zakładów samolotowych, wyrabiających bombowce typu Heinkel, dr Ernst Heinkel, został uznany winnym „popierania reżimu hitlerowskiego” i skazany przez sąd denazifikacyjny na... 2000 marek grzywny (6.000 złotych).

PROMYK

Jan z Kolna, żeglarz wsławiony na morzach północy, budował u wybrzeża Leniwki swój wielki korab wyprawny. Wrócił był z podróży dalekich z trzosem złotem nabitym, zarobionym w służbach skandynawskich i duńskich, a wypłaconym mu w łamitych krajach przez łodzi, władzę dźwierzącą. Teraz tu, w stronie oczyszczonej, postanowił własne swe sudno zbudować. Nigdzie na ziemi mu znanej nie miał

w takiej ilości i w takim doborze sztamowego drzewa, nigdzie masztów tak jednolitych, na całym świecie polskimi nazwanych, nigdzie robotnika tak przedniego w dziele okrętowym, jak w Gdańsku. Kupił tedy i plotem wysokim ogroził miejsce pracy w zatoce Leniwki, między siedmiu sośen a Pastwą Basacką, wznosił wysokie osłony i wielkie, na palach pod dachem szopy stoczni i ku ochronie materiałów, a sam stanął do pracy na czele swych robotników.

Był to człowiek wzrostu wielkiego, w barach szeroki, twardy w karku, o grubym brzuchu, a kolanach i stopach potężnych. Latem i zimą, w koszuli na pięściach rozpiętej, z gołą głową, którą włos długi, gęsty i bujny porastał, w skórniach po same pachwiny i lekkiem na ramionach kaftanie lubował się w deszczach i mrozie, a oddychał wielkimi płucami naprawdę szeroko dopiero wśród wicherów północy.

Już był dwukrotnie opłynął Islandię, z formą swego ładu do tulowia labeńdzia podobną, z dziobem na zachód północny zwróconym.

Już z zasłon mleczno-białych, ze mgły nieskalanej, wylaniał się przed jego żreńcą ów prześmyk szalony, droga burzy, wiatrowisko, miotające korabie, jak drzazgą bezsilną. Wiaty morskie, podźwignięte przez burzę wznosiły się tam na wysokość kilkunastoloklową. Korab wyniesiony na ich grzebień, wolno zstępował w doliny, wśród gór wodnych rozpostarta, na milę morską szerokie. Głębła już była przed średnicą we mgłach wchodu blizna kopuła Lang Jokuli, a na pograniczu polarnego i Atlantycznego Oceanu ląd Grenlandii się wychylał. Jan z Kolna widział już był oczyma owe linie brzegów proste, a przecie poszarpane w wyrwy nieskończoną, przez najdziksze wody. Wkraczał już, stojąc obok rejdowego żagla na dziobie okrętu, w ciche, nieme, głuche, fiołkowymi cieniami wieczności przykryte ostaje, których jeszcze nigdy nie widział żreńca człowieka. Tam z olbrzymich gór skalistych, z dolin pustynnych, sko-

rupą lodu okutych, pędziły ku morzu rzeki tajemne w kożyskach lodowych, tu i ówdzie dymiące się parą gorącą ukrytych gejzerów. Zmarznięte masy śniegowe, odpadłe z wyższu ku wodom, dochodziły do urwisk nadbrzeżnych i tu od nadmiaru swej wagi potwornej toczyły się wielkimi bryłami, sunęły w ciche przystanie, kapali w błękitach odmętu i wąskimi przesmykami wychodziły w ocean. Niosły się w wiatrach północy, błyszcząc i świecąc daleko — nawiw wspaniałe, wiozące w wody południa wieść groźną o tajemnicach północy. Wielkie góry grenlandzkie stały tam w swych szatach, urzekających spojzenia, olśniewające samotną swą grozą.

Jan z Kolna opłynął już był południowe cyple tego ładu i wchodził w zachodnie, ciemniejsze jego strony, które jednak były tak bardzo zimne, jak północne kresy Islandii. Rozumiał się już na wicherach tamiecznych. Poznał wicher północny, mgłą lub pogodą nio-

sący, wschodni — ciepły i duszny, który łody południowej Grenlandii roztopia i czyste rozpościera powietrze nad skalami południowych przylądków. Żył się już był z tamieczną, głączą nocą, trwającą w ciągu wszystkich dni grudnia, aczkolwiek wydierała z człowieka wolę, pamięć i radość letniemi. Żył się już z tamtym dniem szarym, trwającym dzień miesiąc, aczkolwiek budził w sercu obłąkającą tęsknotę za czymś niewiadomym, niepojętym, straconym. Zorza północna, łuk purpurowy, ozdobiony promieniami i snopami barw wielorakich, zielonych i żółtych, złotych i pomarańczowych — igrająca wieczyste i groźnymi wodami pustyni i zabarwiająca błaskiem niewidzialnym szczyty gór tajemniczych, biała w jego duszy pasję najgłośniejszą, brzmiała w nim, jak muzyka wieczna nowa i zawsze niezmana, tworzyła wciąż odnawiającą się samo przez się ukochanie nieboszczętności. Ocean, który walił w ciągu lat tysięcy w granitowe ściany, a wykutymi korytarzami, wśród patrzających nań w milczeniu gór prostopadłych, wchodził w ciche zatożki fiordów, spieniony na strąconych z wyższu rafach podwodnych, stał zawsze w jego marzeniu. Słuszy mu się płaskowzgórza, pokryte lawą i śniegiem, — Hekla, okuta w pancera lodu, Snellet, rozdzierający ciemność, słup gorących gejzerów i król północnego oceanu, wieloryb, gejzery na wzór łodów tamiecznych wyrzucających z siebie. Snił mu się biały niedźwiedź, obojętny na widok dwunogiego przechoźdla, zstępujący jak lawina śniegowa z urwisk i krzesanie, z wybrzeży czerwonych od alg na lodowaty pływające, żeby ścisnąć łody i łęgiwać w samotności na ramach ruchomych z przezroczyściego kryształu.

Silny ten człowiek tęsknił do chwili, kiedy z wysokiego pomostu mierzyć będzie swoją własną potęgę, potęgę pokonanych wicherów, zawrotnych rozkołysań i wirów oceanu — gdy przetrzymywany będzie mroz strasliwy i zwyciężać burzę śniegową, trwającą w ciągu tygodnia, a żyć w wicherach dziko ryczących, wśród huków roztrzaskujących się groźnie między lodów zwałami. Jak innych południowych słońce, tak jego noc polarna nęciła. Zawsze za swego żywota w podróży polarną ulatywał. Gdy kłepie z mór Islandii i skandynawskich fiordów, ciągnąc ku wybrzeżom Italii i Grecji obok wzniosłych kęp mierzwi przypadały dla wypoczynku, ścisnął je płomiennymi oczyma, albowiem wieść mu niosły z owych krajów białych, których kolor unosił na swych skrzydłach i sztychach. Gdy zaś z krzykiem swym stadem olbrzymim wzbijał się w niebo, leciał z nim oczyma i duszą.

Teraz, gdy swe dzieło wymiarzone budować rozpoczął, gdy już zbijał siekierą swój okręt arktyczny, podśpiew radości, młodo wszelkich przeciwności, nie schodził z jego warg czerwonych.

Stefan Żeromski

z dzieła „Wiatr od morza”

Dieci misza do Promyka

Za pośrednictwem „Promyka” pisze siedmioletni Juliuszek Przybyszewski do Admirała flo ty. A może rzeczywiście ten list przeczyta sam pan admirał? Juliuszek zapisał się już do Ligi Morskiej, ma już znaczek w klapie, a numer legitymacji członkowskiej 22084-679.

TEŚKNIĘ DO MORZA

„Byłem w Gdyni, Gdańsku, Helu i kapalem się w Bałtyku. Od dnia tego tęsknię stale za morzem.

Takie piękne polskie morze
Ja zapomniać go nie mogę.
Płyną ludzie okrętami, płyną fale za falami
I nie widać końca.

Spełnił ma prośbę, panie Admirał, pozwól przyjąć mnie, małego Juliuszka na twój okręt, gdy pojedzie w nieznane kraje.

Cześć!

(—) Juliusz Przybyszewski
uczeń 1-jej klasy A

Szkoły Powszechnej Nr 11 w Łodzi

DROGI „PROMYKU”!

Przepraszam Cię, że tak długo nie odpisywałam, ale, doprawdy, z najroźniejszych powodów nie mogłam. Bardzo zazdrościłam tym, którzy czytali miłe słowa „Promyka”, choć — przyznam się, że zazdrość to brzydka wada. Drogi „Promyku”, chciałabym móc określić, na czym polega idealny charakter, lecz nie potrafię. Dlatego właśnie prosiłam Cię o artykuły na ten temat w gazecie. Zdaje mi się, że charakter idealny powinien cechować silną wolę, opanowanie, dobre serce, pracowitość,

szlachetność, sumiennosc, postępowosc, gorący patriotyzm, czyste sumienie, śmiałość i jasny wzrok, uspołecznienie, rozsadek itd. Człowiek taki nie powinien znosić nad sobą litości, powinien przede wszystkim pracować najwięcej dla ojczyzny i najwięcej kochać, dopomagać innym, nie myśleć o sobie, szanować cudzą pracę, być wdzięcznym zawsze, znosić cierpliwie ciężkie przeznaczenie losu itp. To jest moje zdanie o idealnym charakterze i z pewnością nie wystarczające.

Drogi „Promyku”, czy mogłabym Ci posłać rebus? Serdecznie Cię pozdrawiam.

Czesia Kucharska — Łęczyska

ODPOWIEDZ

DROGA CZESIU!

Trudno mi odpowiedzieć Ci na pytanie co do charakteru idealnego. Na ten temat pisała już kiedyś w „Promyku” Marysia Szyłakówna z Łodzi i tak samo, jak jej w swoim czasie, muszę i Tobie powiedzieć, że nie ma na świecie charakterów idealnych, bo jesteśmy tylko ludźmi, a nie aniołami. Sądzę też, że nie ma sensu głowić się zbytnio nad tą sprawą. Te wszystkie cechy, które Ty wyliczasz, są nie tylko wystarczające, lecz chyba nie znajdziesz na świecie człowieka, który by miał je wszystkie skupione w sobie. Każdy przecież ma swoje zalety i wady. Naturalnie, że każdy powinien się starać, by zalet mieć jak najwięcej, a wad jak najmniej. Osiągnąć to można przy dobrej woli. Ja uważam, że każdy człowiek powinien pamiętać o tym, że trze-

ba pracować, uczyć się, wzajemnie sobie pomagać, nie być „sobkiem”, pamiętać o swych obowiązkach wobec kraju, swych rodaków i ludzi w ogóle, a wtedy wszystko będzie w porządku. Nie uważam natomiast, by należało być wdzięcznym w każdym wypadku i za wszystko. Przecież, jeżeli Cię ktoś skrzywdził, to nie masz chyba obowiązku być mu za to wdzięczna? To samo, jeżeli chodzi o cierpliwość znośnięcie ciężkich doświadczeń losu. Tak zwany los zależy w dużej mierze od nas samych. Sami go sobie wykuwamy swoją pracą i sposobem życia. Owszem, zgodzę się, że przeciwności wszelkie należy znosić spokojnie, lecz tylko z tym zastrzeżeniem, że spokojnie ma nam pomóc do zmiany tego losu.

Jak zamierzasz spędzić wakacje? Czy masz już jakieś plany na przyszłość? Rebus możesz przysłać. Życzę ci pomyślnego wyniku egzaminów i wesołych wakacji.

Redaktor

„Promyk” odpowiada na listy

KRYŚIA WOZNAKOWNA, wieś Okup Fabryczny. Bardzo mi przykro, że muszę i Tobie dać tę samą odpowiedź co wielu innym. Twoim kolegom i koleżankom z miast i wiosek: „Promyk” nie ma tylu książek ani tyle pieniędzy, by je kupić dla wszystkich swych młodych przyjaciół, którzy by pragnęli książkę dostać. Ja cię bardzo dobrze rozumiem i sam pamiętam, jak męczyłem się kiedyś w dzieciństwie, gdy pragnąłem czytać a książek nie miałem. Czy u was w szkole nie ma wcale biblioteczki? Bo przecież — zrozumi, choć przyjemnie jest mieć książkę na własność, lecz jedna ani nawet dwie lub trzy nie uratowałyby cię na długo, o ile pragniesz i lubisz czytać. Jedyną radą na to jest założyć biblioteczkę. Powinnaś wraz ze swoimi kolegami i koleżankami pomówić o tym z waszą wychowawczynią lub kierowniczką szkoły. Piszesz, że koleś z Twojej wioski otrzymał od „Promyka” książkę. To jest trochę nieścisłe. „Promyk” odpowiedział mi tylko, że przy następnym konkursie to i on może wy-

grać książkę na własność. Pisz do nas częściej o sobie, o szkole i domu.

„OBECNY”. Niestety, mój Chłopiec, Twoja próbka poezji nie nadaje się do druku. Radziłbym ci na razie zostawić w spokoju i poezję i prozę. Naturalnie, o ile chodzi o pisanie. Czytać powinienś bardzo dużo, oczywiście, tylko dobrych pisarzy i poetów. Zwróć uwagę, jak oni piszą prozą, szczerze i bez szumnych słów. U Ciebie jest na odwrot. Napisz nam lepiej, co robisz, jak żyjesz, czy i gdzie pracujesz, czy masz rodzinę? A teraz co do twej prośby by ułatwić ci dostanie się do „Służby Polsce”. Sądźmy, że nie powinienś się tak niecierpliwić i spokojnie przeczekać te kilka tygodni. Przecież „Służba” to jest obowiązkowa dla całej młodzieży, więc nie grozi ci „zostanie na koszu”. Postaraj się tylko okresować nie tracąc na darmo. Im więcej będziesz umiał i wiedział, tym więcej pożytku przyniesiesz w drużynie „Służby Polsce”.

JUREK WALCZAK. Szkoda, żeś spóźnił się z odpowiedzią na konkurs „Promyka”, bo najprawdopodobniej miałbyś już Twą wymarzoną książkę. Oczywiście, że list Twój przysłałem pewnie kilka tygodni temu, to jednak było już po ustalonym terminie i dlatego trafił do właściwych rąk z opóźnieniem jeszcze o wiele większym. Nie martw się jednak, chłopiec, jeszcze się pewnie nadarzy druga taka okazja. Pamiętaj tylko, by już na przyszłość być punktualnym, a na pewno Twój „15-letni Kapitan” bez trudu Cię odnajdzie.

CESIA GIEGIER. Przykro mi bardzo, że Ci pocztą spłatała takiego figla. Książka na pewno została wysłana. Postaram się dowiedzieć na poczeki, co się z nią stało i mam nadzieję, że ją otrzymasz.

L. SACHAŁOWSKA — KOSZUTSKA. Dziękuję Ci za miły liścik i piękne wierszyki. Konopnickiej. Piszesz, że nie masz co czytać a czy nie mogłabyś korzystać z jakiejś biblioteki? Opłata w miejskich bibliotekach jest bardzo mała, alba żadna. Pomów z Twoją wychowawczynią — ona ci wskaże adres najbliższej, w której będziesz mogła się zaopatrzyć w książki.

Siła nowego życia

Ludność Ziem Odzyskanych głęboko zapuszcza korzenie

Rozmowy z tamtejszymi mieszkańcami

(Od specjalnego wystannika „Głosu“)

Trzy lata Polski Niepodległej wystarczyły, by tu, na Ziemiach Odzyskanych, ukształtował się typ ŚWIADOMEGO I BOJOWEGO OBYWATELA.

Wpłynęły na to zarówno lata ubiegłe, lata niedoli i cierpienia, jak również i fakt, że Polacy Ziem Odzyskanych w dalszym ciągu uważają się ZA PIONIERÓW NA TYCH TERENACH. NIC dziwnego, że postawa tych ludzi wobec podstawowych zagadnień jest zdecydowana i jednolita.

Państwowe Zakłady Przemysłu DREWNIARSKIEGO w Legnicy. W wykończalni szybko turkota ustawione rzędem maszyny do szycia. Na sali kilkadziesiąt maszyn. Siedzą przy nich dziewczęta i kobiety. Oto jedna z nich. Wzrost pilnie utkwił w robotę. Palce szybko i zwinnie się poruszają.

Trochę mi przykro, że przerywam jej pracę. Ale uśmiecha się do mnie przyjaźnie.

Tak, jest tu już dwa lata. Pochodzi z Zamościa. Męża zabili Niemcy w czasie pacyfikacji na Zamojszczyźnie. Została jej sześciolatnia córka. Dawniej była przy mężu. Po śmierci męża przeszła biedę i poniewierkę. Obecnie pracuje na siebie i na Marysię. Zarabia jeszcze niedużo — ale na skromne życie dla niej i dla dziecka już wystarczy. Zresztą idzie ku lepszym. Przecież poznała coraz lepiej swój zawód, a zarobki stopniowo się podniosą.

Czy ma zamiar tu pozostać? — Oczywiście, a gdzieś ma się udać, przecież tu jej dobrze.

Rozmawiam na różne tematy, opowiada o swoim życiu i o tych ziemiach, gdzie nowe życie buduje się w końcu nieśmiało uwaga — ja wprawdzie z nikim po pracy nie rozmawiam, wiecie — dziecko. Ale czytałam o tym liście papieża do niemieckich biskupów. Powiem — jakim wierzącą i praktykującą.

Przecież to nasze przetrane ziemie. Od dawien dawna. To po to ludu naszego tyle zginęło. To po to ginął mój mąż, to po to dziecko moje od pierwszego roku życia sierotą zostało, ażebyśmy ja miała tu teraz postradać moją egzystencję i pracę i poszła gdzieś znowu na poniewierkę?

Nie, proszę pana. My ziemi swojej nigdy i nikomu nie oddamy.

Ze słów robotnicy Zofii Jonas technika tak wielką moc i siłą przekonania, że powtórzyłam bezwiednie ostatnie jej słowa — „tak, na pewno nie oddamy“.

Skomplikowana maszyna drzewiarska. Rok budowy 1938. Typ najbardziej nowoczesny na świecie.

Stoi przy niej Jan Malara — dawniej zahaczany wyrobnik, potem „przeklęty etrander“, a teraz świadomy i wolny obywatel.

Pochodzi z rzeszowskiego. Ani on, ani ojciec jego, nie mieli nigdy kawałka kawałka ziemi. Pracowali we dworze. Jan w końcu nie wytrzymał nieludzkiej biedy — wyemigrował do Francji. Tu pracował u chłopów francuskiego, który traktował go gorzej niż zwierzę robocze. O człowieka łatwiej przecież, niż o konia...

W roku ubiegłym powrócił do kraju, bo dowiedział się, że tu w Ojczyźnie może po raz pierwszy „do czegoś dojść“.

Dziś zdobył zawód i chociaż nie opanował go jeszcze w zupełności, zarabia już 12 — 13 tys. zł miesięcznie.

Przed wojną, panie, zarabiałem we dworze 50 groszy dziennie i to bez wyżywienia. We Francji było niedużo lepiej. Dziś mogę sobie już na niejedno pozwolić, o czym dawniej nie mogłem marzyć. Mam pewny i spokojny byt. Ożeniłem się, mam dzieci, które na pewno wyjdą na ludzi.

Robotnicarz nachyla się, poprawia jakąś nit.

ke, a potem spokojnie spogląda na mnie swymi jasnymi oczyma: „Nikt tu u nas nie ma czasu myśleć o tych wszystkich wypowiedziach, o atakach na nasze ziemie, każdy z nas myśli przede wszystkim o tym, żeby przeżyć, żeby się nauczyć, więcej zarobić i podnieść produkcję“.

„Swoją drogą — ciągnie dalej oburzeni jesteśmy na list Ojca Świętego do biskupów niemieckich. Boć przecież sam pamiętam, czytałem w r. 1942, że Pius XII błogosławił wojskom włoskim i niemieckim. A teraz po takim zniszczeniu, które spadło na nasz naród, znowu błogosławi ich stronę“.

Gdzieś jakaś nitka się zaplątała, maszyna się zatrzymała i rozmówca mój na chwilę przerywa swe wywody. Ale po chwili maszyna znów rusza. Żegnając się i wtedy ob. Malarek rzuca mi na odchodne: „Religia, panie — religia, sam jestem wierzący, ale ułna dla mojej Ojczyzny to ułna dla mnie“. Słowa te ciągle brzmią mi w uszach.

Wojewódzka Szkoła P P R
zasłużona placówka partyjna

Wojewódzka Szkoła PPR rozpoczęła swą działalność po wyzwoleniu. Już w maju 1945 r. rozpoczął się pierwszy kurs, pod kierownictwem tow. mgr. Zand. Od marca 1946 r. kierownictwo objął tow. Grambo.

Komitet Wojewódzki PPR postawił przed szkołą zadanie wykształcenia działaczy terenowego i wiejskiego. Rezultaty przewyższają zamierzenia. Spora część absolwentów, dzięki intensywniej nauce i pracy nad sobą, wybiła się na wyższe stanowiska partyjne i pracuje obecnie w aparacie powiatowym, a nawet, wojewódzkim (sekretarze instruktorzy). Do tych należą tow. tow. Ostrowski, Jędrzejczak, Jankiewicz, Kral, Rulicki, i Majchrzak.

Piętnaście kursów przeprowadziła szkoła wojewódzka wychowując półtora tysiąca aktywistów, oddających naszej sprawie ogromne usługi. Zupełnie tedy zasłużenie szczyty się tow. Grambo mówiąc: „Kawał pracy mamy za sobą“.

Program kursów jest dość obszerny. Obejmuje bowiem takie zagadnienia, jak: ogólne wiadomości o świecie i Polsce, dzieje narodu polskiego, podstawowe wiadomości z dziejów ruchu robotniczego, podstawowe wiadomości z teorii marksizmu, walka o nową Polskę w okresie okupacji, struktura gospodarcza i polityczna kraju, organizacja pracy partyjnej, język polski oraz zajęcia świetlicowe.

Po każdym wykładzie odbywa się seminarium. Kursanci podzieleni są na trzy grupy seminaryjne, pracę tych grup kierują brygadierzy — tow. tow. Kolodziejczyk, Kubiński, Majchrzak.

Zebrania seminaryjne świadczą o tym, że kursanci wiele korzystają z wykładów. Ob-

Tak czuje i myśli również inny mój rozmówca, chłop z lubelskiego, który lata całe wraz z rodziną, liczącą osiem osób, tłoczył się na 5 ha i dopiero tu na Ziemiach Odzyskanych po raz pierwszy „poczuł się kimś“, poczuł się potrzebnym na świecie i dopiero tu, w wieku lat około 40, po raz pierwszy znalazł dla siebie warunki stworzenia rodziny.

Tak czuje i myśli 18-letnia dziewczyna, córka leśniczego, wychowana w borach Tucholskich, której ojca zamordowali hitlerowcy jeszcze w 1939 r.

Tak czuje i myśli Julian Pola z Krakowa, który przez lata całe obijał się po świecie, znając tylko biedy i niedzę, a dziś znalazł wreszcie warunki spokojnej egzystencji i wielkie perspektywy na przyszłość.

Tak czują i myślą w Legnicy i na Ziemiach Odzyskanych wszyscy, bez względu na wiek, płeć, przekonania polityczne i wyznania.

P. S. W chwili, gdy piszę te słowa, uchwały Warszawskiej Konferencji ministrów spraw zagranicznych nie dotarły jeszcze w pełni do świadomości lutejszej ludności.

Dzienniki podały przecież dopiero pierwsze depesze — ale już z kilku przeprowadzonych rozmów wnioskuję, że ludność Ziem Odzyskanych całkowicie i bez zastrzeżeń solidaryzuje się z tymi uchwałami.

W. Lemiesz

DRZEWO — POŻERACZ MAŁP

Przed kilku laty jeden z brazylijskich uczonych dokonał niezwykłego odkrycia. Znalazł on mianowicie w brazylijskiej Gujanie pewien gatunek drzewa, które dosłownie żywiło się małpami. Drzewo to, wysokości 4-piętrowej kamienicy, tworzy olbrzymi spłot gałęzi, wydając z siebie zapach, który wabi małpy. Nieogrodzone i łakome, wpadają w objęcia gałęzi, które natychmiast szczególnie opłatają ciało ofiary. Przez trzy dni trwa ten skurcz. Po 3-4 dniach gałęzie rozwijają się, a na ziemię spadają tylko... kości.

Uczony na dowód prawdziwości swych wywodów przedłożył naukowemu zakładowi badawczemu w Rio de Janeiro fotografię tego dziwnego drzewa.

PIERWSZY BUDZIK

Budzik został wynaleziony jeszcze w czasach starożytnych. Kto go jednak wynalazł — niewiadomo. Według wszelkiego prawdopodobieństwa na pomysł wynalezienia budzika wpadł jeden z uczniów filozofa Platona. W dowód szczególnej czci uczeń ofiarował go swemu nauczycielowi.

Niemniej intensywnym jest wewnętrzne życie organizacyjne Szkoły. Pracuje Komitet Partyjny, oraz trzy koła (według grup seminaryjnych). Komitet posiada sekcje: samokształceniową, która pomaga kursantom w nauce, zwłaszcza słabszym, sekcję oświatową prowadzącą świetlice, organizującą rozrywki kulturalne.

Poza tym istnieje sekcja sportowa dbająca o wychowanie fizyczne kursantów.

Dzień 21 czerwca stał się przełomowym dniem szkoły. Rozpoczął się wspólny kurs szkoleniowy, z Wojewódzką Szkołą PPS. Był to pierwszy w Polsce wspólny kurs w skali wojewódzkiej. Dziś odbywa się zakończenie tego kursu, połączone z zakończeniem 15 kursu Woj. Szkoły PPR.

W ciągu tych ośmiu dni towarzysze z obydwu partii bardzo żyli się z sobą. Dyskusje na wykładach i seminarjach stały się żywsze. Absolwenci pierwszego wspólnego kursu będą bezwzględnie dobrymi aktywistami nowej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

S. Klimczak

Wieści z Wystawy we Wrocławiu
Pawilon przemysłowy

W dniu 24 bm. we Wrocławiu w obecności delegatów związków zawodowych, przedstawicieli partii politycznych, władz samorządowych, przodowników pracy i robotników, odbyło się na terenie Wystawy uroczyste przekazanie pawilonu przemysłowego. Przekazania dokonał naczelny kierownik budowy inż. B. Miszułowicz.

Pawilon o powierzchni 1 ha z halami o pojemności 40 tys. m sześciu, z konstrukcją stalową wagi 362 tys. kg, z dachem betonowym wagi 263 tys. kg, wykonany został łącznie z opracowaniem projektu, rysunkami roboczymi i obliczeniami — w ciągu 2 miesięcy i 10 dni i oddany do użytku na 13 dni przed zaplanowanym terminem.

4 Sojusz robotników—chłopów i inteligencji pracującej jest rzeczywistą podstawą ustroju demokracji ludowej. Obok robotników i pracowników umysłowych istnieją w Polsce samodzielni właściciele indywidualnych gospodarstw rolnych i warsztatów rzemieślniczych, w większości utrzymujących się z własnej pracy. Między tymi warstwami społecznymi nie istnieje sprzeczność interesów. Państwo nasze dąży do zapewnienia dobrobytu robotnikom i pracownikom umysłowym i otacza opieką chłopów malarolnych i średniorolnych oraz rzemieślników.

5 W ustroju demokracji ludowej istnieją również elementy kapitalistyczne, objęte nazwą „inicjatywy prywatnej“. Należą do nich: średni przemysłowcy, zatrudniający robotników najemnych, część kupiectwa i bogactwa wiejscy. Udział tych grup w podziale dochodu narodowego jest bezsprzecznie większy niż udział robotników, inteligencji pracującej, właścicieli warsztatów rzemieślniczych i chłopów mało- i średniorolnych.

6 Ruch robotniczy bynajmniej nie stoi na stanowisku likwidacji „inicjatywy prywatnej“ i słusznie pisze tow. B. S., że „istnienie inicjatywy prywatnej uważamy za potrzebne“. Ale — jedno zastrzeżenie. Potrzebna jest tylko uczciwa „inicjatywa prywatna“, której działalność jest pożyteczna i leży w interesie całości gospodarki narodowej. Tylko taka „inicjatywa prywatna“ KTÓRA NIE UCHYLA SIĘ OD DZIAŁANIA W RAMACH OGÓLNONARODOWEGO PLANU GOSPODARSTWA.

I to dochodzimy do sedna zagadnienia walki klasowej w ustroju demokracji ludowej. unemożliwimy elementom kapitalistycznym nadmierne powiększanie zysków, oszukanie, wyzysk ludzi pracy. Osiągamy to drogą roz-

woju handlu spółdzielczego i państwowego, drogą rozłoczenia kontroli państwa nad przedsiębiorstwami prywatnymi, drogą ustalania maksymalnych cen, poprzez działalność komisji specjalnych i kontroli społecznej.

Walka klasowa nie odbywa się tylko w płaszczyźnie gospodarczej. Elementy kapitalistyczne w Polsce Ludowej narzucają nam również walkę w płaszczyźnie politycznej. Pragną one obalenia ustroju demokracji ludowej i przywrócenia panowania kapitalistów i obywateli. Łączą się one z wielkimi kapitalistami i obywatelami, pozbawionymi przez demokrację ludową fabryk i wielkich majątków ziemskich, marzącymi jednak o odebraniu ich robotnikom i chłopom. Te elementy kapitalistyczne obu typów stanowią bazę reakcyjnego podziemia, którego walka z ustrojem demokracji ludowej jest nam dobrze znana, która kosztowała już obóz demokratyczny, a szczególnie partie robotnicze, wiele tysięcy ofiar. Tę narzuconą nam walkę klasa robotnicza Polski podjęła i odnosi zwycięstwa.

Jakie są perspektywy tej walki? — zapytuje autor jednego z listów.

Odpowiadamy: O perspektywach naszej walki świadczą dotychczasowe osiągnięcia. Reakcja posługuje się coraz nowymi metodami walki. Ale obóz demokratyczny zdolny wszystkich te ataki skutecznie odeprzeć.

Zjednoczenie ruchu robotniczego w Polsce wzmocni obóz demokratyczny również w jego walce z reakcją. Nigdy nie powrócą u nas do władzy kapitaliści i obywateli. Pod przewodem Zjednoczonej Partii Polskiej Klasy Robotniczej naród polski zbuduje w swojej ojczyźnie ustrój socjalistyczny. I wtedy dopiero ustatkuje w naszym kraju walka między klasami społecznymi.

Skrzynka pytań i odpowiedzi

Walka klasowa w ustroju demokracji ludowej

Zagadnieniem, o którym mowa w tytule dzisiejszej „skrzynki“ żywo interesują się członkowie obu partii robotniczych. Nic dziwnego — problem ten jest ważny i bardzo istotny.

Do naszej „skrzynki“ wpłynęło ostatnio szereg listów temat ten poruszających.

Listy te świadczą jednakże i o tym, że zagadnienie to nie zawsze jest zrozumiane właściwie.

Tow. M. N. na przykład pisze:

„Klasa robotnicza, chłopstwo i inteligencja pracująca stanowi przylatczającą większość naszego społeczeństwa. A u podstaw naszego ustroju leży przecież sojusz robotniczo-chłopski z włączeniem do tego sojuszu inteligencji pracującej. Z kimże więc możemy prowadzić walkę klasową?“

Podobnie pisze towarzysza B. S.:

„Czy walka klasowa, jaka się toczy skierowana jest przeciwko tzw. inicjatywie prywatnej? A przecież autorytatywni przedstawiciele naszego Rządu i naszej Partii niejednokrotnie oświadczyli, że winniśmy popierać inicjatywę prywatną, gdyż spełnia ona w naszym modelu gospodarczym rolę pozytywną.“

W jeszcze jednym liście znajdujemy zdanie, z którego wynika, że autor jego utożsamia ustrój demokracji ludowej z ustrojem socjal-

istycznym i w związku z tym całkowicie kwestionuje istnienie walki klasowej w Polsce Ludowej.

Inny zaś korespondent pyta nas o perspektywę walki klasowej w Polsce Ludowej.

By odpowiedzieć jednocześnie na wszystkie te listy musimy stwierdzić przede wszystkim:

1 W ustroju socjalistycznym społeczeństwo jest bezklasowe. Skoro nie ma w ustroju socjalistycznym odrębnych klas społecznych, to rzecz jasna — nie ma w nim miejsca na walkę klasową. Tęgo ustroju jednak ani w Polsce, ani w innych krajach demokracji ludowej jeszcze nie ma.

2 W Polsce Ludowej i w innych krajach demokracji ludowej istnieją jeszcze klasy społeczne o odrębnych i sprzecznych ze sobą interesach. Jasne więc, że klasy te prowadzą ze sobą walkę.

3 Ponieważ w krajach demokracji ludowej władza państwowa znajduje się już — w odróżnieniu od krajów kapitalistycznych — w rękach ludu pracującego, przeto w krajach tych rozwój ku socjalizmowi i ku społeczeństwu bezklasowemu będzie szybszy i łatwiejszy, niż w krajach kapitalistycznych, w których masy pracujące muszą dopiero walczyć o obalenie władzy burżuazji i ująć władzę w swoje ręce.

Rozwój ruchu zawodowego w Polsce

Plenarne posiedzenie KCZZ

Posiedzenie plenarne KC ZZ, które odbyło się w Warszawie w dniach 23, 24 i 25 b. m. ma duże znaczenie dla dalszego kształtowania się ROZWOJU RUCHU ZAWODOWEGO W POLSCE.

Plenum omówiło konieczność zmiany form w wielu dziedzinach dotychczasowej pracy organizacyjnej Związków Zawodowych. Po teźny rozwój liczby ruchu zawodowego w Polsce wymaga zastosowania takich metod pracy, by sprostał on nowym zadaniom jako organizator wysiłku mas pracujących. Zwiększa w walce o podniesienie wydajności pracy i swego dobrobytu. To też w tej sytuacji dalsza centralizacja ruchu zawodowego jest nieodzowną koniecznością. Umożliwi to sprężystą i celową działalność przez całkowite zespólenie wysiłków klasy robotniczej. Centralizacja ruchu zawodowego musi jednak iść w parze z jeszcze większym powiązaniem się wszystkich instancji związkowych z masą członkowską z klasą robotniczą.

Wymaga to m. in. zmiany systemu zbierania składek członkowskich. Dotychczasowy system ściągania składek członkowskich przez administrację grozi bowiem oderwaniem się kierownictwa związków zawodowych od mas członkowskich, a co za tym idzie, zbliżeniem do aparatu państwowego. To też plenum stanęło na stanowisku potrzeby zmiany dotychczasowego systemu zbierania składek członkowskich. To wymaga od ruchu zawodowego wciągnięcia dziesiątków tysięcy aktywistów do tej pracy. Zmiana ta zagwarantuje stały kontakt działaczy związkowych z masami, zabezpieczy dobrovolność przynależenia do związków zawodowych i zmusi organizacje zawodowe do należytego obsługiwanie swych ośrodków.

Wymaga też uporządkowania gospodarki finansowej poszczególnych związków. Odtąd budżety wszystkich związków zatwierdzane będą przez Zarządy Główne, a ściślejsza kontrola nad sposobem wydatkowania miliardowych sum związkowych — przez lustratorów KCZZ stanowić będzie gwarancję racjonalnego ich wydatkowania.

Wiele uwagi poświęciło plenum sprawom kulturalno-oświatowym. Plenum doszło do wniosku, że należy scalić, pracę kulturalno-oświa-

tową ruchu zawodowego i TUR-u.

Uchwalono utworzyć w Warszawie szkołę wykładowców dla szkół związkowych oraz zorganizować domy kultury w Warszawie, Łodzi, Krakowie i innych ośrodkach przemysłowych. Uchwalono wydać specjalne pismo świetlicowe i niezależnie materialnie kierown. świetlic od zakładów pracy. Realizacja uchwał, powziętych na plenum

KCZZ przyczyni się do dalszego usprawnienia organizacyjnego ruchu zawodowego w Polsce, oraz do podniesienia jego poziomu. W obecnej sytuacji, kiedy znajdujemy się w przededniu zjednoczenia obu partii robotniczych w Polsce i przed Kongresem Światowej Federacji Związków Zawodowych oraz wzmocnienie pozycji ruchu zawodowego ma doniosłe znaczenie. S. T.

Radosny wyjazd

Ostatni sygnał i gromadka działaczy wyrusza na miesiąc beztrudnego pobytu w słońcu, na powietrzu, wśród radosnych zabaw i rozrywek kolonijnego życia.

Do zobaczenia! — powiewają małe rączki. Wracając wypoczęci, z zapałem świeżych sił oraz zdrowia.

Dzieci robotników PZPW Nr 36 wyjeżdżają na kolonie

Niezapomniany lipiec junaków SP w Łodzi

Program pobytu w obozie ogólnopolskim we Wrocławiu

Młodzież szkolna w ramach Służby Polsce z Łodzi i województwa w pierwszych dniach lipca wyjedzie na obóz ogólnopolski S. P. do Wrocławia w czasie Wystawy Ziem Odzyskanych i będzie tam przebywać do 27 lipca, biorąc udział w zlocie 40 tys. młodzieży całego kraju.

W obozie, który jest pięknie położony tuż przy Stadionie Olimpijskim, im. gen. Świerczewskiego, posiada pływaliśnię, w pobliżu kanał Odry i jest radiofonizowany — będzie przez kilka tygodni przebywać 4 tysiące mło-

dzieży szkolnej SP z całego kraju. Z Łodzi i województwa wyjeżdża 450 osób — dziewcząt i chłopców — pod opieką zastępcy Komendanta obozu do spraw ideowo-wychowawczych tow. Elżbiety Jackiewiczowej.

Został już szczegółowo ustalony program życia obozowego, program, który zapewni naszej młodzieży wiele urozmaiconych wrażeń. 16 lipca odbędzie się pierwsze ognisko, poświęcone przyjaźni narodów słowiańskich. Drugie ognisko — 20 lipca — zorganizuje nasza młodzież na przywitanie ogólnopolskiego zlotu

organizacji młodzieżowych. Junacy i junaczki SP poświęcą to ognisko Manifestowi Lipcowemu PKWN i zobrazują zwycięstwo myśli demokratycznej, zaczynając od Wiosny Ludów aż do chwili obecnej. Trzecie, pożegnalne ognisko połączone z wiankami na Odrze i z sobotką — to będą żywe obrazy jedności i pracy młodzieży.

Poza tym zorganizowane będą pierwsze ogólnopolskie rozgrywki sportowe, reprezentacyjne pokazy gimnastyczne z udziałem 2 tys. młodzieży i pokazy tańców ludowych. Młodzież łódzka weźmie w nich również udział. W ramach pokazów odbędzie się również interesująca inscenizacja zbiorowa wiersza Gałczyńskiego pt. „Ho!d! dziękczynny”.

Koszt pobytu jednego junaka na obozie obliczony został na 7.500 zł. Wydatki te pokrywa Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego, poza tym 1 milion zł przysłał Zarząd Miejski, a resztę Wojewódzka Rada Narodowa. Międzynarodowy Fundusz Opieki nad Dzieckiem przyznał obozowi z Łodzi suchy prowiant. W ten sposób junacy łódzcy रुपайна bezpłatnie, nie placąc nawet za przejazd koleją, będą mogli spędzić kilka tygodni pełnych niezapomnianych przeżyć we Wrocławiu.

Na zakończenie obozu Komenda urzędów bal pożegnalny, w którym weźmie udział nie tylko młodzież SP, ale i ta, która przybędzie do Wrocławia na zlot 80 orkiestr na wolnym powietrzu będzie przygrywać do tańca.

Młodzież z hufców szkolnych SP powróci z Wrocławia pełna niecodziennych wrażeń i zespólna z młodzieżą innych miast wspólną pracą i wspólną zabawą. (m. z.)

Jakie są najlepsze formy współzawodnictwa

Głos w dyskusji mają przodownicy pracy PZPB Nr 3

Moim rozmówcy spieszą się wprowadzić do swych maszyn, lecz mimo to chętnie dzielą się z nami swym poglądem na ruch współzawodnictwa. Obywatelka Bronisława Deka, znana „nas” na 4 krosnach, zdaje sobie doskonale sprawę z obowiązku przodownika pracy wobec mniej doświadczonych kolegów.

— „Wiem dobrze — mówię — ile znaczy dla goletnie doświadczenie i opanowanie maszyn. Jestem przecież chorowita, słaba, więc na pewno nie przy pomocy siły osiągając moje wyniki pracy”.

Obywatelka Deka wypracowała sobie swój system „chodzenia” koło krosien, już ma swe sposoby i sposoby przy pracy. Owszem, stara się dzielić swym doświadczeniem z sąsiadkami, stara się im dopomóc dobrą radą i czy. Jestem przecież chorowita, słaba, więc na pewnych granicach. Gdy na wytumaczenie jakiejś skomplikowanej sprawy trzeba pół godziny albo i więcej czasu, — na to nie może so-

bie pozwolić — musi przecież pilnować własnych krosien. Dlatego właśnie sądzi, że słuszną jest myśl przewodniczącego komitetu współzawodnictwa z PZPB nr 9, aby współzawodniczyli między sobą zespoły, złożone ze słabszych robotników i przodowników pracy, by tym ostatnim doliczono odpowiednią ilość punktów za podążanie swych współtowarzyszy. Ob. Deka zgadza się chętnie zorganizować taki zespół współzawodników i pomagać mu w miarę sił.

Tow. Michałowski jest doświadczonym przodakiem na selfaktorach. Sądzi on, że przy teźny właśnie pracy współzawodnictwo zespołowe miało by jeszcze większe znaczenie, niż gdzie indziej.

Weźmy — mówi — choćby tylko sprawę obciążania — gdyby zespoły z dwóch sąsiadujących ze sobą maszyn wzajemnie sobie pomagały, obciążanie na każdym selfaktorze, zabierało by o połowę mniej czasu, a korzyść z te-

go była by potrójna: jeden, i drugi zespół zwiększył by swe zarobki, a państwo miało by więcej przędzy. Nie tylko zresztą przy samym obciążaniu. Przecież wiadomo, że bardzo wielkie są różnice w kwalifikacjach i sprawności pomiędzy jedną a drugą grupą, obsługującą poszczególne selfaktory. Silniejszy zespół mógł by bardzo wiele zrobić dla podciągnięcia swych słabszych sąsiadów. To też tow. Michałowski ma zamiar myśleć o zespołowym współzawodnictwie wprowadzić w czyn.

Teraz oczywiście jest miejsce na głos, a raczej na czyn ze strony fabrycznego komitetu współzawodnictwa. Mamy nadzieję, że dobre chęci przodowników pracy nie zawiśną w próżnię. H. W.

Nowa umowa o współzawodnictwie między Elektrowniami Łodzi i Warszawy

W ubiegłym tygodniu przyjechała do Łodzi 14-osobowa delegacja z Elektrowni Warszawskiej. W wyniku wspólnych obrad z przedstawicielami Elektrowni Łódzkiej została zawarta umowa o współzawodnictwie między elektrowniami warszawską i łódzką na okres od 1 lipca do 31 grudnia.

Nowa umowa jest oparta na dotychczasowych doświadczeniach. Strony zawierające umowę zwróciły baczna uwagę, aby we współzawodnictwie każda ze stron miała jednakową szansę, bowiem poprzednia umowa dawała pewne ulgi Elektrowni Warszawskiej, a to ze względu na to, że Łódź ma bardziej nowoczesne urządzenia.

Dotychczasowe umowy międzywydziałowe zostały zastąpione umową ogólną. Jest to pierwsza w energetyce umowa o współzawodnictwie, która obejmuje współzawodnictwo w każdym wydziale. W części ogólnej umowa przewiduje współzawodnictwo: 1) o wykonanie i przekroczenie planu produkcji, 2) o dotrzymanie lub obniżenie planu kosztów własnych, 3) o zmniejszenie strat w sieciach, 4) o zwiększenie dyscypliny pracy, punktualności i racjonalnego wykorzystania dnia roboczego, 5) zwiększenie bezpieczeństwa pracy.

Poza częścią ogólną umowa przewiduje współzawodnictwo między poszczególnymi działami, a więc wydziały sieci obu elektrowni współzawodniczą w ciągłości dostawy energii elektrycznej dla abonentów, w ilości i jakości prac remontowych, i t. p. W kotłowni współzawodnictwo polega na oszczędności w spalaniu węgla, stopniu wykorzystania i właściwego obciążenia agregatów, dotrzymanie okresu opieki obsługi nad urządzeniami, zwiększenie opieki obsługi nad urządzeniami, zwiększenie szybkości i polepszenie jakości remontów. Maszynownia współzawodniczy w pierwszym rze-

dzie w bezawaryjności i w jaknajlepszym wykorzystaniu pracujących maszyn.

W dziale inkasentów współzawodnictwo polega na ilości wystawionych oraz zainkasowanych na miejscu rachunków.

Podobnie do tych działów współzawodnictwo prowadzone jest w pozostałych działach. Charakterystyczne jest, że pracownicy umyśle wi również zostali objęci częścią ogólną umowy. W pierwszym rzędzie przyjęli oni dodatkowo zobowiązanie punktualnej sprawozdawczości.

Dotychczasowy wyścig między obu elektrowniami przyczynił się do zwiększenia wydajności pracy, zlikwidowania przerw produkcyjnych i zwiększenia troski pracowników o urządzenia.

Wydajność w ciągu jednego miesiąca w dziale inkasentów podniosła się o 46 procent, w dziale naprawy liczników w porównaniu z rokiem 1947 — ponad 50 procent.

Przedownikami pracy w Elektrowni Łódzkiej w ostatnim czasie okazali się: w kotłowni — tow. Bronisław Staliński, palacz — 201 proc., Piotr Lewandowski, palacz — 195 proc., Jan Komosa, (bezp.) — 194 proc. Inkasenci: Stanisław Szulc — 142 proc., Stanisław Majchrzak — 131 proc., Bronisław Tajkowski — 130 proc. Kontrola instalacji: Stefan Obara — 190,7 proc. Władysław Cuchrowski — 158,2 proc., Bernard Modrzejewski — 156,2 proc. Warsztatowa naprawa liczników: Czesław Madry — 202,6 proc., Sobczyński — 171,1 proc., Julian Pajda — 169,4 proc. Monterzy liczników: Adam Pietrzak — 150,1 proc., Apolinary Mróz — 150 proc., Jan Wójcickowski — 146,6 proc.

Zarobki wzrosły również bardzo poważnie, progresywnie z stosunku do przekroczenia normy.

TABLICA zwycięzców

W PZPB nr 2 w tkalni na „szóstkach” wyróżnili się: Maria Drelch (181,1 proc.), Genowefa Miałta (172,6 proc.), Maria Skablak (167,8 proc.) i Irena Drzewiecka (164,6 proc.). Na „czwórkach” Władysława Maj uzyskała 65,5 proc., a Helena Płachta 157 proc. W orzędalni (6 stron) osiągnęły: Maria Stelmarszczyk 135,3 proc., a Anna Ciesielska 136,1 proc., a na 4-ch stronach — Władysława Maj 165 proc. i Helena Płachta 157 proc.

W PZPB nr 3 odznaczyli się tkaczki: Genowefa Zwolińska (4 krosna) — 183 proc. Leokadia Bogacz — 181 proc. We współzawodnictwie zespołowym zespół majstra Fosika (124,4 proc.) wyprzedził zespół Sobczyńskiego (112,2 proc.), zespół Człapińskiego (137,1 proc.) — zespół Banaszczyka (132,1 proc.), a zespół Niedbala (114,1 proc.) uległ zespołowi Sobczyńskiego (130,4 proc.).

W PZPB nr 4 tkaczka Natalia Ogródnik (16 krosien aut.) osiągnęła 180,9 proc., a Anna Andrzejewska (4 krosna) — 155,4 proc.

W PZPB nr 9 w tkalni na „szóstkach” wyróżnili się na czoło: Stanisław Kubik (163,1 proc.) i Józef Zakrzewski (161,3 proc.), dalsze miejsca zajęły: Maria Tomczyk (157,2 proc.) i Anna Kowalska (155,8 proc.).

W PZPB nr 6 czołowe miejsce w tkalni (6 krosien) zajęła Wanda Strzelczyk (163,7 proc.). Dominik Smurzyński uzyskał 163,1 proc. Na „czwórkach” osiągnęły: Maria Rajka 169,6 proc., Emilia Janiszewska 168,2 proc. i Stanisław Andrzejczak 164,1 proc. Z przadek (750 wrz.) wyróżnili się: Anto-

nia Gasiór (150,3 proc.) i Irena Marciniak (146,2 proc.).

W PZPB nr 14 na pierwszy plan wysunęła się przadka Maria Zurek (172 proc.), Maria Piotrowska wykonała 154 proc. normy.

W PZPB nr 16 zaznaczyły się przadki: Maria Napora (158 proc.) i Józefa Nowak (156 proc.).

W PZPB nr 22 w przędalni (4 strony) Karolina Gogolewska i Feliks Sobczak zdobyli po 162,4 proc., a Apolonia Lasoń i Kazimiera Pycio na 3-ch stronach po 163,6 proc.

W PZPB w Pabianicach przadka Bronisława Szpionek osiągnęła 157,3 proc. W tkalni (8 krosien) czołowe miejsce zajęła Sabina Zych (182,8 proc.), a na „szóstkach” Irena Tałaj (170,7 proc.). Stanisława Bujnowicz (4 krosna) uzyskała 174,1 proc., a Anna Paruszevska 168,8 proc.

W PZPB w Rudzie Pabianickiej w tkalni (10 krosien) wyróżnili się: Maria Majer (154 proc.) i Bronisława Frontczak (150,4 proc.), Balbina Psłuk na „ósemkach” wykonała pracę w 166,1 proc., a Helena Malecka na „szóstkach” w 170,9 proc.

W PZPB w Andrychowie odznaczyli się w tkalni (4 krosna): Alojzy Walczak (176,3 proc.), Katarzyna Pajak (170,4 proc.) i Katarzyna Mikołajko (167,4 proc.). Wśród przadek najlepsze wyniki wykazały: na 4-ch stronach: Rozalia Karkoszka i Aniela Bisoń (po 138,7 proc.) a na 3-ch stronach — Eucja Wróbel (144,7 proc.) i Elżbieta Zaremba (143 proc.).

Kronika Pabianic

KOMU WINSZUJEMY

Wtorek, 29 czerwca 1948 roku.
Dziś: Piotra i Pawła.

KINA

Robotnik: „Plomień Nowego Orleanu”.
Polonia: „Nauczycielka wiejska”.

DYŻURY APTEK

Dziś dyżuruje apteka mgr. Kowalskiej, ul. Czerwonej Armii 37.

WAŻNIEJSZE TELEFONY

PPS. — 143
RKU-Komenda Garnizonu — 33
Straż Pożarna — 0
Miejska Komenda M. O. — 63
Zmiana numeru telefonu Ubezpieczalni Społecznej — zamiast nr 208 — nr. 35.
P. C. K. — 112
Dworzec Kolejowy — 91
Zarząd Miejski — 66
PZPB. — 23
Telegraf — 213
PPR. — 5

Wiele należy zmienić -

w Pabianickiej Fabryce Papieru

Pisaliśmy przed kilku dniami o tym, że Fabryka Papieru wykonała półroczny plan państwowy już 16-go b. m. Każdy powie, że osiągnięcie to wymagało ze strony załogi fabrycznej ogromnego wysiłku. Nie każdy jednak wyobraża sobie, jak ogromny był ten wysiłek.

Udaliśmy się na wstępie na salę maszyn papierniczych. Wdajemy się w rozmowę z maszynistą siódmej maszyny, tow. Ruszajem i pomocnikiem maszynisty szóstej maszyny, tow. Malinowskim.

Maszyny nasze to stare graty — twierdzą obaj — dawno by im się należało wypocząć. Gdyby nie to, że ostatnio otrzymaliśmy więcej niż dotąd części wymiennych — nie dalibyśmy sobie rady z nimi.

Niestety, od moich rozmówców (nawet od sekretarza koła) nie zdołałem uzyskać ścisłych danych cyfrowych dotyczących produkcji. A przecież cyfry wykonania planu powinny dotrzeć do każdego z robotników. Dziś robotnik chce i musi wiedzieć codziennie jak on sam pracuje i jak pracuje jego oddział.

Wróćmy jednak do naszej rozmowy.

Utrapieniem dla zatrudnionych przy maszynach papierniczych jest maszyna parowa. Począwszy ten grzązko często buntuje się przeciwko nieposzanowaniu jego starości i odmawia posłuszeństwa. Fabryka nie może sobie pozwolić narazie ani na kupno nowej, ani na dłuższy postój celem dokonania kapitalnego remontu. A maszyny papiernicze powinny być naprawiane zapobiegawczo, w porę.

Podczas rozmowy dochodzi do nas jeszcze jeden robotnik i przyłącza się do nas.

— Wiem, że „Głos Pabianic” interesuje się przede wszystkim tym, jak żyją i pracują robotnicy. Ja jednak nie będę mówił o sobie, a o tym... Chodzi mi o to, że między maszyną papierniczą a przewijaczką leżą dwa żelazne wały do przewijania papieru, zwane tamborami i zagrażają przejściu. Gdy podręczni robotnicy przenoszą przy pomocy dźwigu ogromną belę papieru na przewijaczkę, muszą przez te dwa wały przesłakiwać. Wały te służą podobno jako zapas. Być może, że przepisy wymagają, by znajdowały się one „pod ręką”, ale napewno nie przewidują, by miały być „pod nogą”.

Nasz rozmówca daje konkretne wyjście z sytuacji: wybić w podłodze coś w rodzaju piwnicy, która mogłaby być zakrywana i otwierana i tam właśnie umieścić nieszczęsne tambory.

Z rozmowy z robotnikami wnioskujemy także, że Rada Zakładowa jest zbyt oderwana od robotników. Sekretarz Koła PPR mówi m. in.: „Stółówka” nie jest dobra, brak nam odpowiednio urządzonej świetlicy oraz złołka i przedszkola.

Wiele, wiele należałoby zmienić i poprawić w Fabryce Papieru. (k.).

„Jak szybko płyną lata”

Zakończenie roku szkolnego w szkole Nr 10

Szkola nr. 10, mieszcząca się przy ul. Warszawskiej 36a, jest jedną z najlepszych w Pabianicach. W sobotę odbyło się tam uroczyste zakończenie roku szkolnego. W uroczystości wzięli udział wszyscy uczniowie, nauczyciele, rodzice i przedstawiciele władz miejskich.

Kierownik szkoły, ob. Treła, podał bilans całorocznej pracy uczniów i nauczycieli. Jak wynika ze sprawozdania, szkoła nr. 10 może pochwalić się poważnym dorobkiem, szczególnie jeśli chodzi o pomoce szkolne dla młodzieży. Niemniej sukcesem jest najniższy w porównaniu z innymi szkołami odsetek zachorowań wśród dzieci. Własna biblioteka zawierająca ponad 800 tomów znajduje się pod opieką samych uczniów i jest przedmiotem ich dumy.

Spółdzielnia uczniowska posiada kapitalik, wynoszący 13 tysięcy złotych.

Wszyscy uczniowie szkoły utrzymują kontakt ze szkołą na Ziemiach Odzyskanych i przychodzą swoim kolegom z wydatną pomocą w postaci książek, zeszytów, odzieży i t. p.

W części artystycznej uroczystości wzięli udział dzieci ze wszystkich klas. Piękno wykonania, oryginalność pomysłów — były żywo oklaskiwane przez widzów.

Po akademii goście zwiedzili wystawę prac uczniów, zorganizowaną przez nich samych.

Odśpiewaniem pieśni „Jak szybko płyną lata” zakończyli uczniowie swój pracowity rok.

J. P.

O sporcie, młodzieży i dzieciach
Ośrodka Konfekcyjnego Nr. 6

Klub Sportowy Ośrodka nr. 6 w Pabianicach istnieje już oddawna. Zaw sze jednak dotąd cierpiał on dotkliwie na brak sprzętu sportowego i z tego powodu przejawiał niewielką tylko działalność. Obecnie zgodnie z rozdzielnikiem Zarządu Głównego Związku Konfekcyjno - Odzieżowego, klub otrzymał 11 par butów piłkarskich i 3 piłki.

W związku z organizacją II Igrzysk Konfekcyjnych w Poznaniu, sportowcy Ośrodka nr. 6 zawzięcie trenują, by godnie zaprezentować nasze miasto. Udział w Igrzyskach wezmą piłkarze, siatkarze i lekkoatleci. W eliminacjach zostaną utworzone reprezentacyjne drużyny Konfekcji.

Nowopowstałe Koło Młodzieżowe przejawia swą działalność przede wszystkim na odcinku pracy kulturalno - oświatowej i w zakresie kultury fizycznej. Często urządza wycieczki do teatrów łódzkich i zwykle wycieczki poza miasto, dają młodzieży możliwość kulturalnego wyżycia się. W miarę wolnych miejsc Koło skierowuje swych członków na kursy Związków Zawodowych. Zorganizowane również przez Koło sekcje świetlicowe, już w niedługim czasie rozpoczną występy publiczne.

W sobotę została zorganizowana wycieczka do Gdyni z okazji Święta Morza. Koszty wycieczki pokrył częściowo Wydział Socjalny Ośrodka. Dzięki tej wycieczce 30 młodych robotników i robotnie będzie miało możność zapoznać się z pięknem polskiego morza. Następną grupą wycieczkowiczów będzie Kraków i jego okolice.

Ośrodek otrzymał w dzierżawę ogród przy ul. Kaplicznej 19. Piękny ten obiekt był całkowicie zaniedbany. W

krótkim czasie doprowadzono go do porządku. Obecnie Wydział Socjalny urządza tu półkolonie dla dzieci pracowników. Dla dzieciarni przygotowano obszerną jadalnię, urządzono huśtawki i piaskownice — słowem stworzono wszystko, co małego obywatela

wi potrzebne jest do szczęścia.

W ogrodzie dojrzały już porzeczki i agrest, które są sprzedawane pracownikom Ośrodka po bardzo niskich cenach. Pieniądże tą drogą uzyskane zostaną zużytkowane na potrzeby dzieci. (N.).

Wszyscy rzemieślnicy
członkami cechów

Na początku lipca br. powołane będą na terenie całego kraju nowe cechy rzemieślnicze. Każdy rzemieślnik będzie miał obowiązek należenia do cechu swojej branży. Dotychczas nie istniał przymus należenia do cechów, które skupiały w sobie nie raz tylko część pracujących na danym terenie rzemieślników.

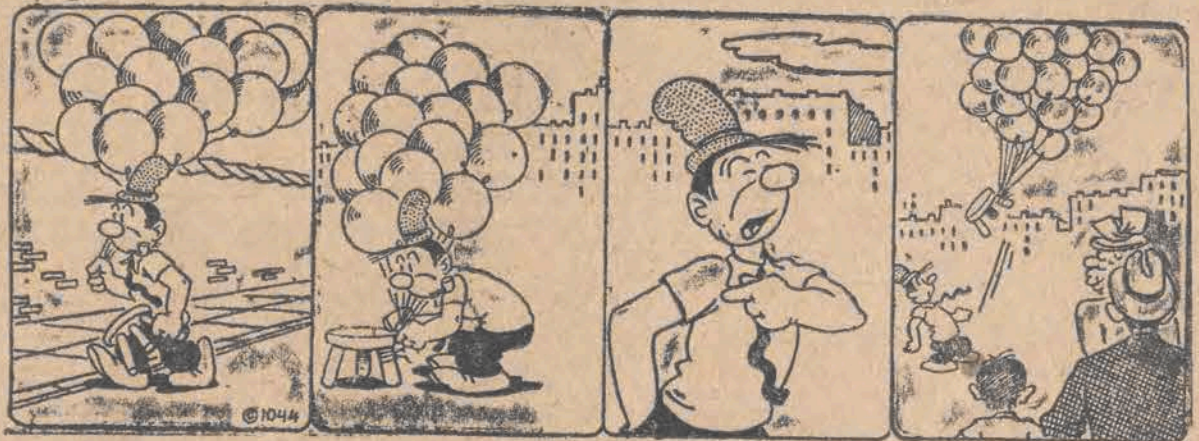
Na podstawie dekretu z dnia 3 kwietnia br., dotyczącego częściowej zmiany prawa przemysłowego, ustalono jednolite statuty cechowe dla poszczególnych branż rzemiosła.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu

zatwierdziło nową sieć cechów rzemieślniczych. Nowopowstałe cechy będą rozmieszczane planowo i przez to udostępnione będą dla rzemieślników, których warsztaty są rozproszone.

Członkowie cechów wyłonią spośród swego grona tymczasowe zarządy komisyjne cechów, których zadaniem będzie sporządzenie listy członków i przygotowanie wyboru władz cechowych.

Wprowadzenie przymusu cechowego przyczyni się do rozwoju technicznego i gospodarczego wszystkich gałęzi rzemiosła.

Przygody
Jasia
Wiercipięty

Kupujcie — baloniki,

kupujcie!

Gdzie one?

OSTATNI KONCERT FILHARMONII

Najbliższy koncert symfoniczny, który będzie ostatnim w sezonie odbędzie się w środę dnia 30 czerwca br. o godz. 20. Solistą koncertu będzie STANISŁAW SZPINALSKI. Dyryguje ZDZISŁAW GÓRZYŃSKI. W programie m.in. pierwsze wykonanie koncertu fortepianowego Gershwin. Bilety do nabycia w kasie Filharmonii w godz. 10-13.

TEATRY

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

O godz. 12.15 „Poranek Pieśni, Piosenki i Tańca” z udziałem J. Hryniewickiej, M. Miedzińskiej i A. Szalawskiego. Ze względu na całkowite nowy repertuar poranek zapowiada się niezwykle interesująco.

O godz. 16 po raz przedostatni „OTELLO” Szekspira.

Wszystkie miejsca wyprzedane. Passe-partout nieważne.

TEATR POWSZECHNY

Dziś o godz. 19-ej po raz przedostatni farsa francuska z XV-go wieku „Mistrz Piotr Pathelin” oraz „Grzegorz Dyndala” Moliera.

TEATR KAMERALNY DOMU ŻOŁNIERZA ul. Daszyńskiego 34

Dziś i codz. o g. 19.15 sztuka Maxwell Andersona „Joanna z Lotaryngii” z IRENĄ EICHEL RÓWNA w roli tytułowej. W pozostałych rolach: Stanisław Bugajski, Stanisław Daczyński, Jerzy Duszyński, Halina Gluszkówna, Czesław Guzek, Wanda Jakubińska, Janusz Jaroń, Michał Melina, Adam Mikołajewski, Tadeusz Schmidt, Ewa Szumańska i Ludwik Tatarski.

Reżyseria Erwina Axera, kompozycja plastyczna Otto Axera. Kasa czynna od godz. 11-ej do 13-ej i od 15-ej, tel. 123-02.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA” Piotrkowska 243

Dziś i codz. o godz. 19.15 „ROSE-MARIE” romantyczna operetka w 7 obrazach — Otto Herbacha. Udział bierze 60 osób. — Chór — Balet — Orkiestra. Bilety wcześniej do nabycia w Spółdzielni Artystów — Plastyków — Piotrkowska 102, a od godz. 17-ej w kasie teatru. W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11.

Teatr „BAGATELA” Piotrkowska 94. Dziś 2 przedstawienia komedii Verneuil'a pt. „MUSISZ BYĆ MOJĄ”.

z udziałem i w reżyserii Kazimierza Szuberta, w pozostałych rolach: Jadwiga Baronówna, Hanna Bielicka, Kazimierz Dejunowicz i Igor Śmiałowski. Przy fortepianie prof. Tadeusz Markowski.

Pocz. o godz. 15.30 i 20-ej. Kasa czynna cały dzień, tel. 272-70.

Letni teatr „OSA”, ul. Zachodnia 45, tel. 146-89

Godz. 19.45 otwarcie teatru letniego i premiery rewiomontażu pt. „W ogrodzie przy pogodzie” z udziałem całego zespołu.

Teatr „SYRENA” Traugutta 1 Balet Zizi Halamy, zapowiada T. Bocheński, pocz. o godz. 19.30, kasa czynna od godz. 10-13 i od 16-ej.

KINA

ADRIA — „Wilki Morskie”, godz. 18.30, 20.30; w niedz. 16.30.

BAJKA — „Mężczyźni w Jej życiu”, godz. 18.20; w niedz. 16.

BALTYK — „Zagubione dni”, godz. 16, 18.20; 21; w niedz. 13.30.

GDYNIA — „Program Aktualności Kraj. i Zagr. Nr 18”, godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21.

HEL — „Nowe pokolenie”, godz. 16, 18, 20; w niedz. 14.

MUZA — „Pani Miniver”, godz. 18, 20; w niedz. 16.

POLONIA — „Rosanna siedmiu księżyców” godz. 16, 18.30, 21, niedz. 13.30.

PRZEDWIOŚNIE — „Bitwa o szynę”, godz. 18, 20; w niedz. 16.

ROBOTNIK — „Nauczycielka bawi się”, godz. 17, 19, 21; w niedz. 15.

ROMA — „Timur i jego drużyna”, godz. 18, 20; w niedz. 16.

REKORD — „Curie Skłodowska”, godz. 18, 20.30; w niedz. 15.30.

STYLOWY — „Mściwy Jastrząb”, godz. 16, 18.30, 21; w niedz. 13.30.

ŚWIT — „Stalowe Serce”, godz. 18.30 20.30; w niedz. 16.30.

TATRY — (w ogrodzie) — „Młodość Maksyma”, godz. 16.30 18.30, 20.30; w niedz. 14.30

TECZA — „Belita tańczy”, godz. 17, 19, 21; w niedz. 15.

WISŁA — „Casablanca”, godz. 17, 19, 21; w niedz. 15.

WŁÓKNIARZ — „Gaspary Płomień”, godz. 15.30 18, 20.30; w niedz. 13.

WOLNOŚĆ — „Zagubione dni”, godz. 15, 17.30, 20; w niedz. 12.30.

ZACHETA — „Życie Emila Zoli”, godz. 16, 18.30, 21; w niedz. 13.30

Ze sportu

POZNAN (obsł. wł.). — Jesteśmy już po pięciu etapach wyścigu Dookoła Polski. Do mety pozostało jeszcze sześć, a w wyścigu nie bierze już udziału wielu czołowych kolarzy, i jeżeli chodzi o moment rywalizacji polskich zespołów z zespołami zagranicznymi, to obecnie już nie istnieje. Drużyny polskie na tych pięciu etapach wykazały swą wyższość nad gośćmi zagranicznymi i wydaje się, że zwycięstwo zespołowe mamy już prawie w kieszeni.

CZTERECH KANDYDATÓW NA ZWYCIĘZCĘ Indywidualnie, po wycofaniu się z wyścigu jednego z najpoważniejszych kandydatów na zwycięzcę Szweda Olle Paeressona, również po winniśmy ten wyścig wygrać. Na razie trudno jeszcze przewidzieć zwycięzcę, tym bardziej, że w tym roku każdy niemal etap przynosi nam jakieś niespodzianki, ale najprawdopodobniej wyścig rozegrają między sobą Wójcik, Wrzesiński, Kapiak i być może, dojdzie jeszcze do nich Pietraszewski lub Grzelak, który, trzeba przyznać, jedzie bardzo mądrze, bez niepotrzebnego szarpania się.

NA TRASIE SZCZECIN — POZNAN

V etap Szczecin — Poznań wynosił 208 km i nie należał do szczęśliwych. Wiele zawodników odniosło na nim dość poważne obrażenia i tylko zadowolając nadzwyczajnej ich ambicji etap wszyscy ukończyli.

Pierwszym bodaj zawodnikiem, który wskutek kraksy odniósł obrażenia, był łódzianin Salyga. Jeszcze na przedmieściach Poznania zderzył się ze sobą Kapiak, Bukowski i Rzeźnicki, przy czym Bukowski uległ dość silnemu potłuczeniu.

Odcinek Szczecin — Pyrzyce kolarze, jadąc na start, przejechali w tempie spacerowym. Na 60 kilometrów od startu zaczęła się fatalna szosa, wskutek czego następuje długa seria gum. Na tym odcinku Czech Pavlak urwał nawet kierownik. Gdy wreszcie kolarze wydostali się na asfalt czołówka składała się z 6 zawodników, wśród których znajdowało się dwóch łódzian: Pietraszewski i Grzelak. W ciągu drugiej godziny czołówka przejechała 38 km.

TRZY GUMY PIETRASZEWSKIEGO

Pietraszewski niedługo utrzymywał się w czołowej grupie. Łapie raz gumę, goni samotnie czołówkę przez 9 kilometrów, później ła-

Po każdym etapie Pietraszewskiemu poprawia się humor i... apetyt. Po kilku sznyclach w Szczecinie w ogólnej klasyfikacji indywidualnej łódzianin wysunął się na 4-te miejsce

PTC - Gwardia 0:0

W niedzielę rozpoczęły się międzyokręgowe rozgrywki piłkarskie o wejście do drugiej Ligi państwowej. Do zawodów dopuszczono 20 zespołów w pięciu grupach po cztery drużyny w każdej. Mistrz okręgu łódzkiego PTC z Pabianic zaliczony został do grupy IV-tej

łącznie z mistrzami Kielc, Białogostoku i Podlasia. Pierwszy swój mecz pabianiczanie rozegrali na własnym terenie z zespołem Gwardii z Kielc. Uzyskano wynik bezbramkowy 0:0. Gospodarze mieli więcej z gry, jednak atak zawodził pod bramką gości.

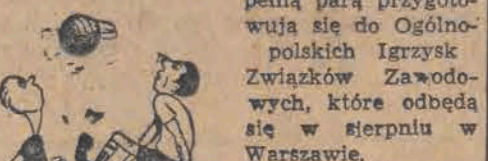
Dobrze spisała się linia pomocy PTC z Mil-lerem na czele. Również dopisał obrońca Nowacki oraz bramkarz.

W Gwardii bardzo dobrze grały oba skrzydła oraz prawy łącznik. Goście mogą zawdzięczać swemu prawemu obrońcy, że nie ponieśli porażki. Widzów zebrało się około 4 tysięcy, co, jak na Pabianice stanowi swego rodzaju rekord. Zawody prowadził dobrze p. Łazarewicz.

Przed Igrzyskami Zw. Zawodowców

Piłkarze rozpoczynają walkę o bilety do Warszawy

Jakżeśmy już donosili włóknarze łódzcy pełną parą przygotowują się do Ogólnopolskich Igrzysk Zawodowców, które odbędą się w sierpniu w Warszawie.

Piłkarze rozpoczynają już rozgrywki eliminacyjne, które wyłonią finalistów — kandydatów na wyjazd do Warszawy. W dniu 1 lipca we czwartek na boisku DKS-u przy ul. Nawrot 73-75 odbędzie się mecz eliminacyjny pomiędzy reprezentacjami Włóknarzy w Zgierzu, a reprezentacją włóknarzy w Łodzi, Oddziału II Dzielnicy Południowej.

W jednej jak i drugiej drużynie jest wielu utalentowanych młodych graczy, z których może uda się w przyszłości zasilić nasze reprezentacje państwowe.

Bilety na to ciekawie zapowiadające się spotkanie można nabywać w kasie Wł. Zw. DKS od środy.

Wielkie zespoły sportowe rozegrają mecze towarzyskie z zespołami CS i

JELEŃ GÓRA (obsł. wł.). — Na terenie pow. jeleniogórskiego Pow. Zw. Sam. Chłopskiej zorganizował 5 ludowych zespołów, sportowych w gminach: Jeżów, Miłków, Łomnica, Kamienica i Karpniki. Płoch członków należących do zespołów sportowych przekracza liczbę 370 osób, przy czym liczba ta stale wzrasta. Jednym z najstarszych zespołów sportowych jest LZS „Jeżów” oraz „Miłków”. W najbliższym czasie zespoły „Miłków” i „Jeżów” rozegrają mecze towarzyskie z zespołami wielkimi Czechosłowacji.

Gminna spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Karpnikach, pow. jeleniogórski, uruchomiła ludowy zespół sportowy, który objął swoją działalnością teren całej gminy, tworząc sekcje w poszczególnych gromadach. Miejsce młodzi wykazuje żywe zainteresowanie dla sportu, zapisując się do sekcji piłki nożnej, bokserskiej, pływakiej, gimnastycznej. Członkowie zespołu własnymi siłachowania fizycznego.

mi uporządkowali boisko, oddając je do ogólnego użytku. Niezbędny sprzęt sportowy Spółdzielnia w Karpnikach nabyła po cenach zniżonych w Pow. Zarządzie Zw. Samopomocy Chłopskiej w Jeleniej Górze, który rozłożył opiekę nad organizacjami sportowymi na wsi, umożliwiając nawet nabycie sprzętu sportowego na spłaty ratalne.

Na stadionie Wojewódzkiego Urzędu Kultury Fizycznej w Rzeszowie odbył się turniej piłki ręcznej o srebrny puchar przechodni Oświaty Rolniczej. Do turnieju stanęły zespoły wyeliminowane ze 130 istniejących w tym województwie Wiejskich Zespołów Sportowych. Srebrny puchar zdobył LZS z Białogostu. Z zespołu tego dwóch wyróżniających się zawodników skierował Wojewódzki Urząd Kultury Fizycznej na instruktorski kurs wychowania fizycznego.

Co usłyszymy przez radio

Program na wtorek 29 czerwca 1948 roku. 7.05 Muzyka poranna, 8.00 Dziennik, 8.20 Program dnia, 8.30 Muzyka lekka 9.00 Nabożeństwo z Gdańska, 10.00 Audycja regionalna, 11.00 (L) Progr. na dz.ś, 11.05 (L) Koncert żywych (cz. II), 11.40 (L) Komunikaty, 11.50 (L) Chwila muzyki z płyt, 12.04 Poranek symfoniczny. W przerwie — Felieton literacki, 13.30 Audycja dla wsi, 14.30 „Wesołe kumoszki z Windsoru”, 15.15 „Morze, nasze morze”, 15.45 „Morze w poezji”, 16.00 Recital wiołaczowy G. Piatogórskiego, 16.40 „Morskie wakacje Romka”, 17.00 „Podwieczorek przy mikrofo-

nie”, 18.35 „Pasażerki” — opowiadanie, 18.50 „Ułubione melodie”, 19.20 (L) Audycja słowno-muzyczna pt. „Kobiety też komponują”, 19.50 „Na muzycznej fali”, 20.20 „Kolumb” — skecz wg humoreski I. Ilfa i E. Pietrowa, 20.40 (L) „Kończymy rok szkolny”, 21.00 Dziennik, 22.00 Muzyka taneczna, 22.25 (L) Wiadom. sport. lokalne, 22.33 (L) Omów. progr. lok. na jutro, 22.35 D. c. Muzyki tanecznej, 23.00 Ostatnie wiadomości, 23.10 Wiadomości sportowe, 23.20 Program na jutro, 23.30 Muzyczna 24.00 (L) Koncert żywych (cz. II), 0.59 (L) Zakończenie audycji i Hymn.

pie z dobrze jadącym Stolarczykiem drugą gumę i wreszcie niemal przed metą — trzecią.

Poznań bardzo tłumnie witał kolarzy. Na bieżnię stadionu ZZK prawie jednocześnie wpadli Wrzesiński z Wójcikiem, finisz wygrał jednak szybszy Wrzesiński, przybywając jako pierwszy na metę w dobrym czasie 5:46.10 godz. przed Wójcikiem, Veverką (CSR), Haerle (CSR), Grzelakiem, Pietraszewskim, który ukończył wyścig na przebitej gumie.

Drużynowo po pięciu etapach prowadzi nadal Polska I przed Polską II i Polską III. Na czwartym miejscu Szwecja.

WÓJCIK NADAL LEADEREM Indywidualnie, prowadzi wciąż jeszcze Wójcik z przewagą 2 minut nad Wrzesińskim, czterema minutami przed Kapiakiem i Pietraszewskim.

Na pływalni K.S. Zjednoczone

Startują jutro Włóknarze

W dniu 29-go czerwca br. z okazji „Święta Morza” odbędą się na pływalni WZKS „Zjednoczone” zawody pływackie w konkurencji pań i panów z udziałem dwóch Włókienniczych Klubów WZKS „Zjednoczone” i „Splotu”.

Zawody zapowiadają się niezwykle ciekawie ze względu na start czołowych pływaków Okręgu, jak: Nikodemskiego, Witczaka, Gołębiowskiego, Krogulca i innych. Z pań na starcie ujrzymy Maculewicz, Instunajd, Wójcikównę i Fibich ze „Zjednoczonych”, oraz Kern, Mirską, Bolesławską i Żylić ze „Splotu”.

W ramach tych zawodów odbędą się także o tytuł Mistrza Okręgu Łódzkiego na rok 1948. Walka rozegra się między Martynką AZS i Przyborowskim „Zjednoczone”. Obydwaj reprezentują wysoką klasę w Polsce.

O zwycięstwie zadecyduje wybór szkół dowolnych. Za Martynką przemawia dobre odbicie, za Przyborowskim lepsze wejście do wody. Początek zawodów o godz. 11-tej.

Święto Morza okazja dla filatelistów

Dzięki staraniom Zarządu Głównego Ligi Morskiej wydało Ministerstwo Poczty i Telegrafów w małym nakładzie okolicznościową serię znaczków pocztowych w nominalach po zł 6, 15, i 35 według projektu art. grafika prof. Tadeusza Gronowskiego.

Znaczki przedstawiają jacht szkolny Ligi Morskiej „Generał Żaruski”, pracę przelotną w porcie Szczecińskim, oraz prace stożki naszych.

Znaczki będą sprzedawane we wszystkich urzędach pocztowych jedynie w okresie „Dni Morza” to jest od 23 do 29 czerwca br.

MIEDZYNARODOWE REGATY WIOŚLARSKIE

W okresie Wystawy Ziem Odzyskanych we Wrocławiu odbędzie się szereg ciekawych imprez sportowych. Na czoło tych imprez wysuwają się projektowane — pierwsze po wojnie — międzynarodowe regaty wioślarskie.

Zawody rozegrają się na wspaniałym torze regatowym na Kanale Odrzańskim, leżącym poza terenami stadionu olimpijskiego. D-412951